

Financieel jaarverslag 2021

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam
's-Lands Zeemagazijn~Kattenburgerplein 1~
1018KK Amsterdam

Voorblad

Inhoud	1
Bestuursverslag	2
Jaarrekening	30
Balans	31
Resultatenrekening	33
Functioneel	35
Kasstroom	37
Grondslagen	38
Toelichting balans	44
Toelichting resultatenrekening	56
Toelichting functioneel	65
Gelieerde rechtspersonen	66
Handtekening	67
Overige gegevens	68
Bijlage nevenfuncties	69
Accountantsverklaring	71

Inleiding

Missie en doelstellingen

Wij laten zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn en specifiek welke impact dit heeft op het leven van zoveel individuen.

Aan deze missie wordt gewerkt vanuit drie pijlers;

- toonaangevend & onderzoekend
Het Scheepvaartmuseum heeft een toonaangevende maritieme collectie en bibliotheekcollectie. Samen met internationale onderzoekers werkt het museum aan verdiepende presentaties en kennisdeling.
- betrokken & urgent
Het Scheepvaartmuseum grijpt maritieme ontwikkelingen uit het verleden, het heden en de toekomst aan om de dialoog over actuele thema's te stimuleren.
- ondernemend & verbindend
Het Scheepvaartmuseum is van huis uit ondernemend en staat midden in de samenleving. Een open cultuur met aandacht voor inclusiviteit en publieksparticipatie is de voedingsbodem voor vruchtbare samenwerkingen.

De jaarrekening 2021 is de financiële weergave van het eerste jaar van de cultuurperiode 2021-2024 en de uitvoering van het nieuwe activiteitenplan *water verbindt werelden* met daarin opgenomen drie doelstellingen voor deze periode:

1. Toegankelijk kennis en expertisecentrum: Het Scheepvaartmuseum positioneert zich als een toegankelijk internationaal kenniscentrum op het gebied van de Nederlandse maritieme geschiedenis en zorgt voor ontsluiting van en kennis over zijn collectie.
2. Een breed publiek: Het Scheepvaartmuseum verbindt zich aan een bestaand en nieuw publiek. Dit doet het museum door verhalen met het publiek te delen die raken aan de collectie, de maritieme wereld en geschiedenis en de impact daarvan op de samenleving.
3. Een duurzame organisatie: Het Scheepvaartmuseum zorgt ervoor dat het wendbaar en weerbaar de toekomst ingaat door duurzame inzetbaarheid van mensen, gebouwen en vermogen.

Op deze doelstellingen wordt in de volgende hoofdstukken verder ingegaan.

terugblik 2021

Ondanks dat het museum zijn deuren door de maatregelen rondom de Covid-19 pandemie pas op 5 juni 2021 kon openen, is er veel gerealiseerd.

Het museum opende twee tijdelijke en twee meerjarige tentoonstellingen:

I love Banda: 400 jaar na de genocide door JP Coen onderzoekt de Nederlandse fotografe Isabella Boon de invloed van een Nederlands-Indonesische geschiedenis op het Banda van vandaag, vanuit het perspectief van zes jongeren van de Banda-eilanden.

Willem van de Velde, Vader & Zoon: Deze grote overzichtstentoonstelling was oorspronkelijk geprogrammeerd voor het najaar van 2020. Het is de eerste keer wereldwijd dat er zoveel werken van beide kunstenaars tegelijkertijd te zien zijn. In de tentoonstelling zijn ongeveer 40 schilderijen en penschilderingen en 35 tekeningen te zien. Grote nationale en internationale musea verleenden hun medewerking aan de tentoonstelling.

Amsterdam Havenstad: Deze semipermanente tentoonstelling laat de eeuwenoude relatie tussen de haven en de stad zien, vanaf het moment dat een dam in de Amstel werd aangelegd tot in de toekomst. Thema's als gebiedsontwikkeling en huisvesting komen aan de orde evenals onderwerpen als energie, duurzaamheid en mobiliteit.

De Solebay wandtapijten: In 2020 deed Het Scheepvaartmuseum een spectaculaire aankoop van twee zeldzame wandtapijten naar ontwerp van Willem van de Velde de Oude (1611-1693). Dit was de grootste aankoop uit de geschiedenis van het museum. De tapijten hebben nu een vaste opstelling gekregen.

Daarnaast werd in 2021 de grote onderhoudsbeurt van het VOC-schip Amsterdam voltooid. Het schip werd op 26 oktober 2020 verscheept van Het Scheepvaartmuseum naar de Oranjerij en later naar Damen Shiprepair, om op 16 april 2021 weer aan te meren bij het museum. Het VOC -schip is een belangrijk onderdeel van het educatieprogramma en wordt o.a. met het programma *jij aan het roer* steeds breder ingezet als educatiemiddel.

In december werd de eerste versie van de collectiewebsite op collectie.hetscheepvaartmuseum.nl gelanceerd. Via deze website kunnen bezoekers beschrijvingen en beelden van objecten opzoeken.

Om nieuw en moeilijk te bereiken publiek aan zich te binden is het museum in 2021, in samenwerking met Waag Society en de openbare bibliotheek in Amsterdam, de wijken in gegaan met het educatieprogramma Maritiem Maaklab. In dit programma gaan kinderen in de Maakplaats van de bibliotheek zelf aan de slag met de museumcollectie als inspiratiebron. De Maakplaats is een laagdrempelige en toegankelijke plek voor buurtkinderen die niet zo snel naar een museum (kunnen) komen om hen in contact te brengen met verhalen rondom de maritieme collectie van Het Scheepvaartmuseum.

Helaas heeft het museum op 19 december 2021 voor de vierde keer zijn deuren moeten sluiten en kunnen wij concluderen dat de Covid-19- situatie grote gevolgen heeft voor de financiële inkomsten, reguliere bezoekersaantallen, schoolbezoek en de medewerkers van het museum. Mede dankzij steun vanuit het ministerie van OCW en de in 2020 doorgevoerde herstructurering van de organisatie in combinatie met voldoende weerstandsvermogen staat het museum er goed voor.

voorblick 2022

Op 26 januari 2022 is het museum weer opengegaan, al gelden er nog wel beperkende maatregelen die met name invloed hebben op evenementen en de buitenlandse toeristen.

De onzekerheid wat betreft de bezoekersstromen zal in het begin van 2022 nog voortduren maar hopelijk later in het jaar langzaam herstellen. Ook in 2022 kunnen we aanspraak maken op de steunmaatregelen van de overheid (NOW) en daarnaast is er vanuit het ministerie van OCW opnieuw een steunpakket toegezegd (€735k). De opgestelde begroting van 2022 ziet er als volgt uit:

Begroting (x €1.000)	2022
Publieksinkomsten	1.985
Sponsorinkomsten	913
Indirecte inkomsten	350
Subsidies OCW	7.901
Totaal baten	11.149
Salarislasten	4.042
Afschrijvingen	162
Huisvestingslasten	4.090
Overige lasten	2.692
Projectlasten	821
Saldo rente	-8
Totaal lasten	11.799
Resultaat	-650

NB in de begroting is nog geen rekening gehouden met de sluiting en/of de extra bijdrage van OCW, maar het verlies kan hieruit worden bekostigd.

In januari 2022 opende Het Scheepvaartmuseum een nieuwe wisselruimte waar regelmatig kleinere tentoonstellingen worden geprogrammeerd die inspelen op de actualiteit en gebruik maken van de eigen collectie. De eerste tentoonstelling gaat over het Noordzeekanaal, welke samenvalt met de opening van de nieuwe zeesluis bij IJmuiden.

Daarnaast gaat het museum door met het digitaliseren van de collectie om deze ook online toegankelijk te maken. Door het aanstellen van een junior conservator wil het museum naast het fellowshipsprogramma, ook ander onderzoektalent de mogelijkheid bieden zich verder te ontwikkelen.

Aan het einde van het voorjaar zal er een nieuwe vaste opstelling gerealiseerd worden voor de allerjongste bezoekers tussen de 2-6 jaar. Deze interactieve familie tentoonstelling is een belangrijke toevoeging aan de gevarieerdheid van tentoonstellingen en sluit daarom aan bij de ambitie van het museum een breed publiek te bereiken.

Dit beoogt het museum ook met de tentoonstelling *Mens op Zee* die in het najaar opent; deze tentoonstelling speelt zich af in een wereld die los is van de wal en onderzoekt hoe het “op zee zijn” de mens kan veranderen en agendeert hiermee actuele thema's zoals migratie en gender in de maritieme wereld. De omvangrijke fotocollectie van Het Scheepvaartmuseum vormt een belangrijk onderdeel van deze tentoonstelling.

1. toegankelijk kennis- en expertisecentrum

inleiding en doelstellingen

Het Scheepvaartmuseum stelt zich ten doel de collectie optimaal zichtbaar te maken en de verzamelde kennis over de collectie met een zo breed mogelijk publiek te delen. Het museum positioneert zich daarbij als een toegankelijk internationaal kennis- en expertisecentrum op het gebied van de Nederlandse maritieme geschiedenis en zorgt voor ontsluiting van en kennis over zijn collectie. Een samenhangende presentatie, fysieke en digitale toegang, wetenschappelijk onderzoek en collectieregistratie spelen hierbij een cruciale rol.

Het museum streeft ernaar om in 2024 het fellowshipsprogramma structureel te hebben uitgebreid van twee naar vier Warnsinck-onderzoeksplaatsen en een nieuw Van de Velde Fellowship. Met het National Maritime Museum in Greenwich wordt onderzocht om dit tweede fellowship gezamenlijk aan te bieden aan internationale onderzoekers. In 2021 kon aan drie fellows een onderzoeksplaats worden aangeboden.

Als impuls voor de digitale toegang tot de collectie is het streven om in 2024 het aantal digitale objectfoto's van 48% te hebben uitgebreid naar 70% in 2024. Ook de digitale informatie over de collectie wordt verbeterd. Om dit mogelijk te maken heeft het museum in 2021 opgelopen achterstanden in de registratie van museale aanwinsten weggewerkt, is een vooronderzoek ten behoeve van de digitalisering van de collectie technische tekeningen gestart, een nieuwe beeldbank in gebruik genomen, een nieuw informatieplan opgesteld en een collectiewebsite gelanceerd.

toegankelijkheid collectie

digitalisering

Op het gebied van het digitale aanbod van informatie over de museumcollectie zijn in 2021 grote stappen gezet. De upgrade naar het nieuwe collectieregistratiesysteem Axiell Collections werd afgerond, een nieuw digitaal beeldbanksysteem werd in gebruik genomen en een geactualiseerd Informatieplan werd opgesteld. In december werd tot slot de eerste versie van de collectiewebsite op collectie.hetscheepvaartmuseum.nl gelanceerd. Via deze website kunnen bezoekers beschrijvingen en beelden van objecten opzoeken.

Digitalisering van de omvangrijke collectie van meer dan 50.000 technische tekeningen is een lang gekoesterde wens van het museum. In dit kader werd in 2021 een eerste vooronderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor het digitaliseren van deze collectie. Er zijn twee externe partijen overgebleven die technisch in staat zijn om dit project met het museum te realiseren. Een pilot met het digitaliseren van een kleine selectie tekeningen om vervolgens een projectplan op te kunnen stellen voor digitalisering van de gehele collectie, is gepland in het eerste kwartaal van 2022.

Ter voorbereiding op de digitalisering van de handschriftencollectie werd een steekproef in het depot uitgevoerd om na te gaan welke gegevens ontbreken en wat de fysieke staat is.

bibliotheek

De bibliotheek van Het Scheepvaartmuseum huisvest één van de belangrijkste maritiem-historische collecties ter wereld. De bibliotheek biedt een fysieke en laagdrempelige ontmoetingsplek voor conservatoren, fellows, stagiairs en externe onderzoekers, al gooide de aanhoudende lockdown-maatregelen roet in het eten voor de fysieke bezoekers aan de bibliotheek. De dienstverlening is, net als in 2020, grotendeels digitaal en telefonisch voortgezet. Het totaal aantal fysieke bezoeken aan de bibliotheek kwam in 2021 uit op 1.876. Er werden 1.868 inhoudelijke vragen beantwoord, wat gelijk is aan voorgaande jaren.

Tijdens de Museumnacht op 6 november lieten conservator Diederick Wildeman en hoofd bibliotheek Marja Goud bezoekers 'anders kijken naar reisverslagen en reisverhalen', door fragmenten uit reisverhalen voor te lezen en de bezoekers hierbij de illustratie te laten maken. Op 16 november vond in de bibliotheek de boekpresentatie plaats van *Mapping, Connectivity & the Making of European Empires* door Luis Lobo-Guerrero. Deze presentatie, in samenwerking met het Netherlands Institute for Advanced Studies vond in een hybride vorm (fysiek en via livestream) plaats en trok ongeveer 50 kijkers.

	2021	2020
Bibliotheekbezoekers	1.876 (122 openingdagen)	1.801 (163 openingdagen)
Aantal informatievragen (in de bibliotheek, telefonisch en e-mail)	1.868	1.914
Aantal ingeschreven boeken	290	207

onderzoek

In 2021 waren drie fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van de Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship waren dit Lars de Graaf en Lucie van Hulst. De Graaf deed onderzoek naar het leven van kolonisten, in het bijzonder de familie De Forest, aan de frontiers van het zeventiende-eeuwse Nieuw-Nederland. Van Hulst onderzocht de nasleep van het Japanse bombardement van het stoomschip *Van Imhoff* in 1942 en de rol van de Nederlandse overheid in de publieke bekendheid van deze scheepsramp. Taalkundige en Warnsinck Fellow Cora van de Poppe rondde haar in 2020 aangevangen onderzoek naar de talige vormgeving en sociale implicaties van het journaal houden door Michiel de Ruyter en zijn collega-officieren zoals Jan Corneliszoon Meppel. Zij richtte zich vooral op de expeditie van 1664-1665 tegen de zeerovers in Algiers en de Engelsen in West-Afrika en het Caribisch gebied. Een vierde Warnsinck Fellow, Zhifan Liu, zal haar onderzoek begin 2022 aanvangen. Liu zal onderzoek gaan doen naar de wereldkaart of *Kunyu quantu* <坤輿全图> vervaardigd door de Vlaamse Jezuïet Ferdinand Verbiest. Deze kaart was eerder al onderwerp van onderzoek in het kader van haar stage bij het museum als masterstudent.

De onderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen. Hun onderzoeksresultaten werden gepresenteerd in verschillende artikelen. Door de lockdown-maatregelen ter bestrijding van het coronavirus werd de jaarlijkse Fellowshipsmiddag, die traditiegetrouw op de laatste vrijdag van februari plaatsvindt, uitgesteld tot 2022. Wel vond op 18 november het Museumsymposium plaats dat werd bijgewoond door meer dan 80 deelnemers, waaronder veel Vereenigingsleden. Het symposium stond in het teken van de zeeschilderkunst, in het bijzonder die van vader en zoon Willem van de Velde. Drie experts – conservator Friso Lammertse van het Rijksmuseum, kunsthistoricus Michiel van Duijnen en zelfstandig restaurator Caroline van der Elst – lieten hun licht schijnen op het werk van beide kunstenaars. Daarna was er gelegenheid tot het bezoeken van de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kon het museum in 2019 de nieuwe functie van wetenschappelijk onderzoeker instellen. De eerste Meyjes wetenschappelijk onderzoeker richt zich momenteel op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatst deze in een landelijke en internationale context. Met de financiering door het Meyjes Fonds kan deze tijdelijke onderzoeksplaats voor twee dagen in de week worden ingesteld voor de duur van vijf jaar.

Het museum participeert in meerdere onderzoeks- en digitaliseringsprojecten en ondersteunde meerdere aanvragen bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek door externe wetenschappelijk onderzoekers, waaronder Atlantic Stories (Rijksuniversiteit Groningen), GLOBALISE (Vrije Universiteit Amsterdam) en Zij voeren mee met de VOC (Huygens ING). In de meeste gevallen ondersteunt het museum de aanvragen door het ter beschikking stellen van de collectie en conservatoren voor onderzoeken of door het aanbieden van de mogelijkheid om een pilotproject of symposium in het museum te organiseren. Verder is het museum penvoerder voor een haalbaarheidsstudie naar het ontwikkelen van een digitaal Netwerk Maritieme Bronnen, samen met Huygens ING, Maritiem Museum Rotterdam en het Zuiderzeemuseum.

Het Scheepvaartmuseum hecht grote waarde aan talentontwikkeling en stelt jaarlijks meerdere stageplaatsen ter beschikking aan studenten om ervaring op te doen met een of meer facetten van het inhoudelijk museaal werk. Bij de afdeling Collectievorming & Onderzoek was in 2021 een stagiaire werkzaam. Zij verrichtte in samenwerking met de conservator zeevaartkunde & bibliotheekcollecties onderzoek en assisteerde bij de totstandkoming van een nieuwe publicatie.

Traditiegetrouw wordt het jaarboek gewijd aan het onderwerp dat ook centraal staat in de grote tijdelijke najaarstentoonstelling. Dit jaar verscheen bij uitgeverij THOTH de fraai vormgegeven catalogus bij de tijdelijke tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*. De catalogus werd uitgebracht in zowel een Nederlands- als in een Engelstalige versie.

collectiebeheer en -registratie

Door de afdeling Collectiebeheer werd dit jaar veel werk verzet in de voorbereiding en totstandkoming van twee nieuwe presentaties: de nieuwe vaste opstelling *Amsterdam Havenstad* en de tijdelijke tentoonstelling over vader en zoon Willem van de Velde. Bij hun werkzaamheden werden ze bijgestaan door collega's van de afdelingen Operations en Events, die door de Covid-19 omstandigheden hun eigen werkzaamheden in het museum niet konden uitvoeren.

Medio april werd door externe textielrestauratoren in het depot de laatste hand gelegd aan de restauratie van de twee Solebay wandtapijten. Na afronding van de restauratie werden de tapijten naar het museumgebouw getransporteerd en in een nieuw ingerichte zaal geïnstalleerd. Het voor langere duur tentoonstellen van deze grootste aanwinsten uit de geschiedenis van het museum was de directe aanleiding om prioriteit te geven aan het agenderen van een geïntegreerde aanpak van ongediertebestrijding, bekend als Integrated Pest Management of IPM. In 2021 werden kleine en grotere restauraties aan in totaal 76 objecten uit de collectie verricht. Deze werkzaamheden werden uitgevoerd door externe restauratoren en specialisten in overleg met de conservatoren en ondersteund door de collectiebeheerders.

Tijdens de beleidsperiode 2021-2024 wordt het planmatig beleid voor het collectiebeheer geactualiseerd en waar nodig aangepast en uitgebreid. Het planmatig beleid bestaat uit de volgende onderdelen: het eerder genoemde Integrated Pest Management (IPM), Handboek Collectiebeheer (conform de museale standaard Spectrum), Veiligheidszorg collectie (onderdeel van het Integraal Veiligheidsplan) en Collectie Hulpverlening (CHV).

Naar aanleiding van de audit 2019-2020 door de Inspectie voor Overheidsinformatie & Erfgoed (IO&E) zijn in mei 2021 enkele verbeterpunten in de collectieregistratie vastgesteld: het aanvullen en actualiseren van de registratie van standplaats en fysieke toestand bij een aantal specifieke deelcollecties. Met het onderzoek naar administratieve (historische) vermissingen is een begin gemaakt: het aantal records in de database met de vermelding 'standplaats onbekend' werd teruggebracht van 7.295 naar 4.701 (36% weggewerkt). In 36.195 records (20% van het totaal aantal records) werd een actuele vermelding over de fysieke toestand toegevoegd. Een kleine achterstand in de registratie van museale aanwinsten is in 2021 nagenoeg geheel weggewerkt. In het eerste kwartaal van 2022 zal de resterende fotografie van deze aanwinsten worden uitgevoerd. Dankzij de inzet van de eerdergenoemde medewerkers van andere afdelingen is gewerkt aan de inventarisatie van een aantal grote bedrijfsarchieven met technische tekeningen.

Op verzoek van de Stichting Kunstbezit Koninklijke Nedlloyd (SKKN) en met input van het Maritiem Museum Rotterdam en Het Scheepvaartmuseum is door externe deskundigen een projectplan opgesteld voor de verfijning van de ontsluiting van de collectie van de SKKN die bij beide musea is ondergebracht. In januari 2022 zal begonnen worden met een pilot, gevolgd door het eigenlijke project. Doel is objectfotografie, verbetering van de registratie en uiteindelijk ook de digitale presentatie van de collectie Nedlloyd vergroten.

Het stoomschip *Christiaan Brunings* is voor onderhoud kortstondig naar de Oranjewerf geweest. Het 121 jaar oude stoomschip heeft bij de jaarlijkse intocht van Sinterklaas in Amsterdam wederom *acte de presence* gegeven.

collectievorming

In 2021 zijn door meerdere aankopen en schenkingen 80 museale voorwerpen aan de verzameling en 290 publicaties aan de bibliotheek toegevoegd. Bepalend bij de keuze tot verwerving zijn daarbij de vijf collectiethema's (Nederlanders en de wereld; Nederland als maritieme natie; De zee als bron van inspiratie; De zee als uitdaging; Amsterdam als havenstad) in het verzamelbeleid van Het Scheepvaartmuseum. In het *Collectieplan 2021-2024* is het meest recente beleid vastgesteld.

Aankopen voor de collectie betroffen, onder andere, een bijzonder achttiende-eeuws Nederlands marinepistool dat werd gekocht van een Britse handelaar. Een soortgelijk exemplaar komt in Nederlandse collecties niet voor. Bij kunst- en antiekhandel Frides Laméris werd een achttiende-eeuws plantageglas gekocht met een afbeelding van de plantage Molshoop in Suriname. Op een veiling in Duitsland werd een 1/92e aandeel in de plantage Hofwijk in Suriname, afgegeven in 1790, aangekocht voor de collectie. Aan de verzameling munten en penningen werden door aankoop op een veiling twee exemplaren toegevoegd: een penning geslagen ter gelegenheid van het terugvinden van het graf van gouverneur Jan Pieterszoon Coen en een jubileumpenning van het College Zeemanshoop.

Het grootste deel van de verwervingen bestond uit schenkingen en legaten. Daaronder bevond zich onder andere de schenking van een tafelvlag van het afscheidsdiner dat werd gehouden tijdens de laatste lijndienstvaart van het motorschip *Oranje* in 1958. Een andere schenker bood een aansteker aan die ooit als souvenir aan een andere reis met hetzelfde schip was meegenomen. Meerdere persoonlijke documenten, fotoalbums en uniformen werden aan de collectie toegevoegd, vooral van personeel dat in de twintigste eeuw werkzaam was in de koopvaardij en walvisvaart. Een pet van de rederij Goedkoop werd door het Maritiem Museum Rotterdam overgedragen. Door middel van

interviews worden door de conservatoren verder de unieke verhalen en alledaagse praktijk van havenarbeiders en scheepsbouwers vastgelegd en aan de collectie toegevoegd.

De collectie manuscripten werd aangevuld met onder andere een verslag geschreven door de heer G.F. de Bruyn Kops van zijn reis naar en het verblijf in Indonesië tussen 1839 en 1843. In zo'n 350 pagina's heeft deze marineofficier in detail het leven aan boord als ook de diners en interieurs van landhuizen en gevechten beschreven. Een door scheepsarts A. Melchior handgeschreven en in walvishuid gebonden journaal van 552 pagina's en circa 100 tekeningen beschrijft het wel en wee aan boord van de walvisvaarder *Willem Barendsz* in 1946-1947. Soms verzamelt het museum ook over zichzelf. Een genummerd affiche van de tentoonstelling *Zonnewijzers Zonneklaar!* uit 1988 werd dankzij een schenking aan de collectie toegevoegd. Ook enkele originele foto's die waren aangetroffen aan boord van het stoomschip *Christiaan Brunings*, en waarop het schip als ijsbreker op de grote rivieren in actie is te zien, zijn officieel in de collectie opgenomen. Reproducties van de winterse actiefoto's zijn ingelijst en teruggeplaatst aan boord van de *Christiaan Brunings*.

In juni 2021 werd het omvangrijke technisch watersportarchief van de ANWB overgedragen. Dit archief diende als referentie voor de redactie van de *Waterkampioen*, bijvoorbeeld bij het schrijven van artikelen en recensies over plezierjachten en scheepsmotoren. Aan het einde van het kalenderjaar droeg het Museum Vlaardingse circa 1.200 boeken en tijdschriftreeksen over die afkomstig zijn uit de collectie van het voormalige Visserijmuseum. Het Vlaardingse museum heeft voor deze collectie een nieuw onderkomen gevonden bij meerdere lokale en landelijke archieven en musea, waaronder Het Scheepvaartmuseum. De publicaties zullen vanaf 2022 in de museumbibliotheek raadpleegbaar zijn. Beide omvangrijke verwervingen worden in verband met het nodige uitzoekwerk in 2022 officieel ingeschreven.

Een langdurig bruikleen van de pasteltekening *Een roerganger*, toegeschreven aan de kunstenaar Jan Veth, kon worden omgezet in een schenking. Het museum is deze en alle andere schenkers zeer erkentelijk voor hun genereuze steun.

Het museum voert een genereus bruikleenbeleid. 156 voorwerpen uit de collectie zijn in langdurig bruikleen bij 18 instellingen ondergebracht. Hiervan werden gedurende het jaar 4 objecten geretourneerd. In 2021 werden 12 objecten uit de collectie in tijdelijk bruikleen aan 5 andere musea toevertrouwd.

In 2021 zijn er geen voorwerpen uit de collectie afgestoten.

2. Een breed Publiek

Inleiding en doelstelling

Het Scheepvaartmuseum verbindt zich aan bestaand en nieuw publiek, door verhalen met en van het publiek te delen die raken aan de collectie, de maritieme wereld en geschiedenis en de impact daarvan op de samenleving. Het museum heeft de ambitie een breed publiek te bereiken: het streeft ernaar om in 2024 340.000 bezoekers te ontvangen waaronder nadrukkelijk ook nieuwe bezoekersgroepen - en gewaardeerd te worden met een 8+. Ook zet het museum zich met de programmering steeds nadrukkelijker in voor de museum brede doelstelling om in 2030 een eco-positief museum te zijn en ervoor te zorgen dat programmering en samenwerkingen bijdragen aan een duurzamer, inclusiever en toegankelijker museum.

Tentoonstellingen en tentoonstellingsbeleid

Dynamiek

Het Scheepvaartmuseum programmeert vanuit het motto *Water verbindt werelden*. Het laat in zijn tentoonstellingen zien hoe sterk de maritieme wereld en samenleving verbonden zijn. Belangrijke speerpunten in de programmering zijn: de collectie centraal stellen, de impact van het gedeelde maritieme verleden agenderen, ruimte bieden voor reflectie en het uitwisselen van persoonlijke verhalen.

Het museum heeft de opening van de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*, de grootste overzichtstentoonstelling van het museum ooit, verplaatst van najaar 2020 naar oktober 2021. In de tentoonstelling belicht het museum het familiebedrijf van de Van de Veldes, hun oog voor detail en sfeer, grote vakmanschap en het 'oorlogscorrespondentschap' van vader Willem. Niet eerder bracht Het Scheepvaartmuseum zoveel objecten van beide schilders bijeen. Ook de twee recent door het museum verworven wandtapijten, die de slag bij Solebay in 1672 uitbeelden, zijn voor het eerst te zien. De tentoonstelling bevat naast eigen collectie ook veel bruiklenen uit onder meer het National Maritime Museum in Greenwich, het Mauritshuis en het Rijksmuseum. Bovendien zijn er zowel bruiklenen uit de Britse en Nederlandse koninklijke verzamelingen te zien. Bij de tentoonstelling werd onder andere een interactief familie atelier geopend, werd een (online beschikbare) *audiotour* gemaakt en verscheen een 176-pagina's tellende publicatie bij uitgeverij Thoth (de publicatie verscheen in de top 5 van de meest verkochte producten van DMGS, de overkoepelende pagina van de online shop).

Ook verlengde het museum in 2021 twee tijdelijke tentoonstellingen. De fototentoonstelling *Engelen van de Zee* van de Vlaamse portretfotograaf Stephan Vanfleteren was tot en met 16 mei 2021 te bezichtigen. Vanfleteren is één van de meest bekende en gelauwerde fotografen van de Lage Landen. *Engelen van de Zee bestond* uit een serie aangrijpende portretten van jongens tussen de zes en zestien jaar van maritiem opleidingsinstituut Koninklijk Werk IBIS in het Belgische Bredene, en sluit naadloos aan bij het streven van het museum om te laten zien hoe sterk de samenleving en maritieme wereld verbonden zijn. Ook *Rijzend Water* van fotojournalist Kadir van Lohuizen, over de wereldwijde impact van de stijgende zeespiegel sloot op 16 mei 2021 definitief.

Impact

Het gedeelde maritieme verleden en de impact op het heden vormen een belangrijke programmalijn voor Het Scheepvaartmuseum, bijvoorbeeld in de tijdelijke tentoonstelling *I love Banda*. De tentoonstelling opende online op 6 mei 2021, exact 400 jaar na de genocide van J.P. Coen op Banda en was te zien tot 6 november 2021. Met de opstelling agendeerde het museum de invloed van het koloniale verleden op de Banda-archipel van vandaag vanuit het perspectief van zes Bandanese jongeren. Vanaf juli 2021 toonde Het Scheepvaartmuseum daarnaast de *hikayat* van M.S. Neirabatij, een vooraanstaand man afkomstig uit Lonthor (Banda Besar). Het betreft een Maleis manuscript met nautische illustraties over de geschiedenis van de Banda-eilanden uit 1922. De gehele tekst van het manuscript is in aanloop naar de presentie door dr. Joëlla van Donkersgoed getranscribeerd en voorzien van een inhoudelijke interpretatie. De resultaten van het onderzoek worden nog tot en met voorjaar 2022 samen met het originele manuscript in het museum gepresenteerd. De tentoonstelling *I Love Banda* en het facsimile van het manuscript reizen in 2022 naar het Erasmushuis in Jakarta, Indonesië.

Voor het stimuleren van de dialoog en nieuwe inzichten over het maritieme verleden werkt Het Scheepvaartmuseum samen met uiteenlopende projectpartners. In 2021 lanceerde Huygens ING in Het Scheepvaartmuseum *de VOC Data Experience*. Vanaf de terugkeer van het 'opgekalafaterde' VOC-schip kregen bezoekers op het open plein een tablet waarop in augmented reality de data van ruim 500.000 VOC-opvarenden verschenen. Bezoekers konden zelf met de data aan de slag of

luisteren naar zes experts die antwoord geven op prikkelende vragen. De VOC-data experience is een samenwerking met Het Huygens Instituut en Studio Dirk Bertels, won een MUSE Award en reist vanaf het voorjaar 2022 naar verschillende locaties in Nederland.

Het Scheepvaartmuseum actualiseert samen met publiek en partners verhaallijnen over de VOC. Rondom het VOC-schip *Amsterdam* gaat het museum op het opgeknapte VOC-schip het gesprek aan met bezoekers, en worden organisaties en kunstenaars gevraagd op deze replica van een VOC-schip te reflecteren. Tijdens de zomervakantie is het publiek actief bevraagd welke informatie zij missen op het schip. In oktober presenteerden de UvA master Publieksgeschiedenis hun adviezen aan het museum, mede op basis dit publieksonderzoek.

Tijdens Museumnacht gaf het museum Beyond Walls (een in Amsterdam gevestigd wereldwijd platform met als missie bij te dragen aan koloniale toekomst en de betekenis van {pre}koloniaal erfgoed in de wereld van vandaag te onderzoeken) de ruimte om hier met bezoekers van de Museumnacht over in gesprek te gaan. In 2021 was de focus van dit traject *Jij aan het roer* nog grotendeels intern gericht, vanaf 2022 zullen de resultaten gefaseerd leiden tot aanpassingen op en rond het schip en nog meer zichtbaar worden voor het publiek.

Immaterieel erfgoed

Het uitwisselen van persoonlijke geschiedenissen krijgt een steeds prominentere plek in het tentoonstellingsaanbod, bijvoorbeeld in de semipermanente presentatie *Amsterdam Havenstad*. Deze was gereed bij de start van de lockdown in december 2020, en werd op 24 juni 2021 alsnog feestelijk geopend samen met belangrijke stakeholders. In de tentoonstelling worden bezoekers uitgenodigd verhalen toe te voegen. De aankomende jaren zal het museum samen met deze partners intensiever samenwerken om de verhalen van onder meer oud havenarbeiders te verzamelen.

Collectie centraal

Het Scheepvaartmuseum maakt deze beleidsperiode meer ruimte voor collectiewisselingen en kleinere presentaties om zo meer en vaker objecten uit eigen collectie tentoon te stellen. Zo leverde het museum in juni de vaste presentatie van de iconische Solebay wandtapijten op, met een flexibel in te richten voorruimte. Deze ruimte kan na *Willem van de Velde & Zoon* (voorjaar 2022) ingericht worden met wisselende eigen collectie, in 2022 bijvoorbeeld in het kader van een presentatie over het *Rampjaar 1672*.

Daarnaast is in 2021 een vaste plek voor presentaties over nieuw onderzoek gerealiseerd dankzij een wisselvitruine in een presentatieruimte op de begane grond naast de bibliotheek. Hiermee is een zeer toegankelijke ruimte gecreëerd voor collectiewissels, filmvertoningen of boekpresentaties. Ook zijn in 2021 de voorbereidingen getroffen voor een collectiewisselruimte op de eerste etage, waar voorheen de *Fotoalbums* te zien waren en waar vanaf januari 2022 wisselende eigen collectie getoond wordt.

Tentoonstellingen in 2022 en verder

Voor 2022 staan onder meer collectie presentaties over het *Noordzeekanaal*, *College Zeemanshoop* en *Rampjaar 1672* gepland. De impact van het maritieme verleden is een belangrijk aspect van een aantal reflectieve dialoogopstellingen in 2022 en vaste opstelling in 2023 rondom de *Atlantische Wereld* (werktitel). Verder werkt het museum in samenwerking met the Dutch National Portrait Gallery (DNPG) aan de grote najaarstentoonstelling *Mens op Zee* (werktitel) en aan een semipermanente opstelling *A, B, Zee* (werktitel) gericht op peuters, kleuters en hun families. Daarnaast spreekt het museum met het National Maritime Museum in Greenwich, en Mystic Seaport Museum in de VS onder meer over het laten reizen van de tentoonstelling *Rising Tide* van Kadir van Lohuizen en het organiseren van gezamenlijke presentaties over de collectie en programmering.

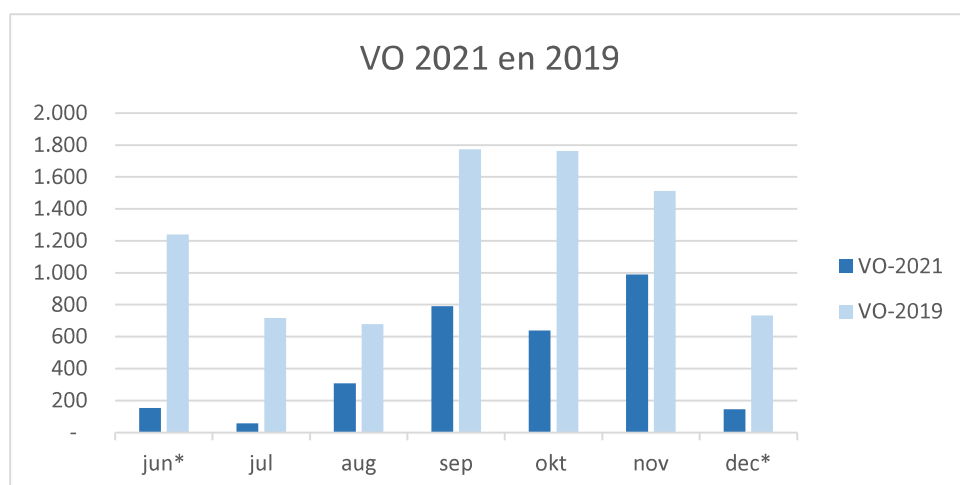
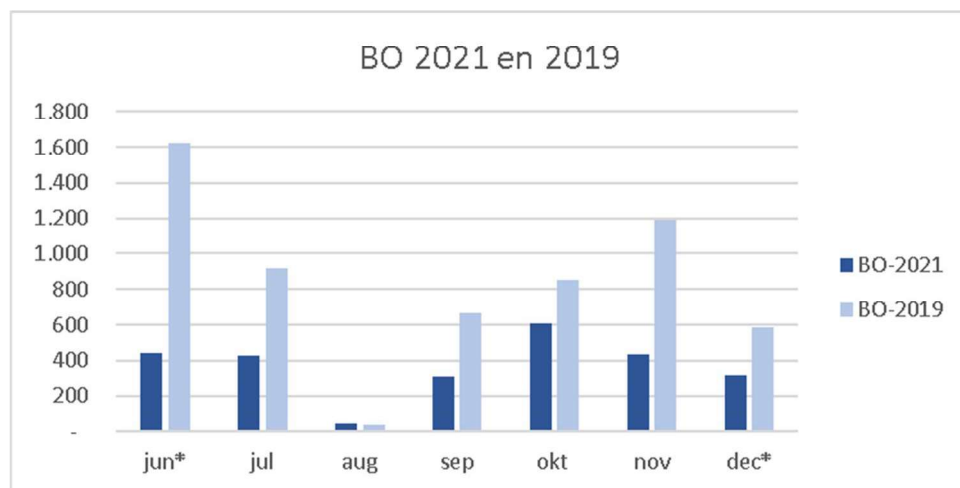
Educatie en publieksactiviteiten

Het Scheepvaartmuseum beschouwt zijn educatieve en publieksactiviteiten als de sleutel tot een wijde blik op de wereld en onze geschiedenis. Het uitwisselen van verhalen speelt daarbij een centrale rol. Sluitingen of beperkende maatregelen hebben op die ambitie uiteraard een enorme impact.

Educatie

Bereik

Ondanks de museumsluitingen, bezochten in 2021 zo'n 9.994 leerlingen uit het basisonderwijs, voortgezet en hoger onderwijs Het Scheepvaartmuseum. In de normaliter drukke maanden voor onderwijsbezoek (augustus-december) ontving het museum 63% van het aantal basisonderwijsleerlingen uit 2019. Voor het voortgezet onderwijs gold dat het in deze maanden 42% van de 2019-aantallen bereikte. Ondanks de beperkingen van de coronamaatregelen wisten scholen het museum relatief goed te vinden. Een hoogtepunt was Bootkamp – een fysiek kennismakingsprogramma voor brugklassers op het VOC-schip – waarbij het museum zo'n 800 brugklassers 'aan boord' haalde in augustus en september.

Cijfers op basis van kassa gegevens m.u.v. de online-live rondleidingen.

* Museum (deels) gesloten

BO = Basis onderwijs, VO = voortgezet onderwijs

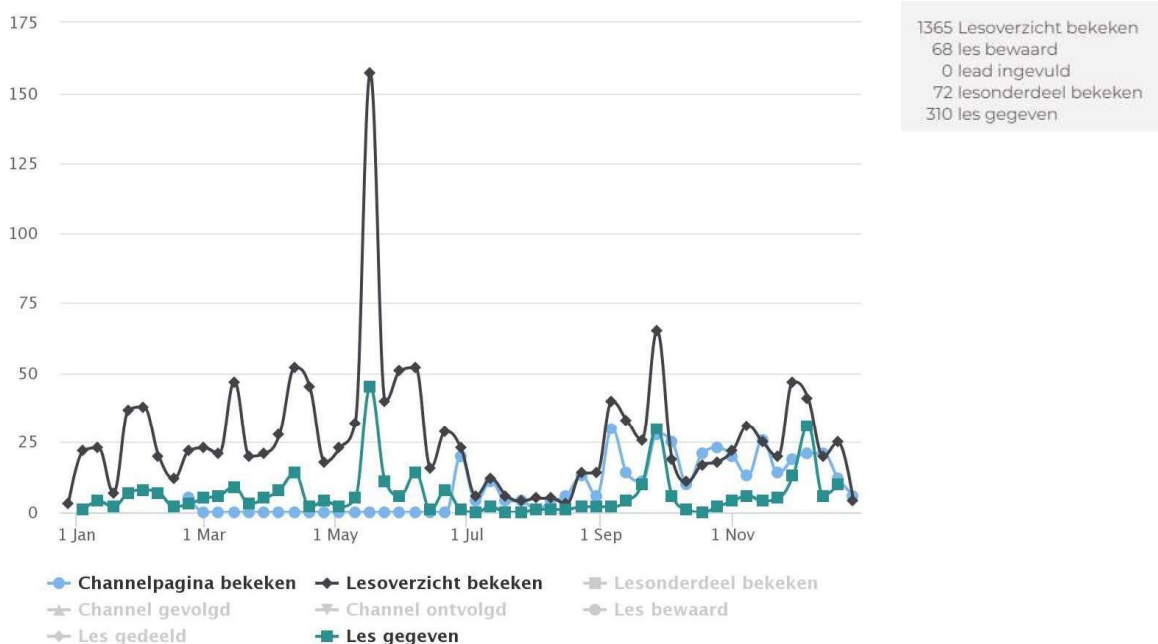
NB: de zomervakantie viel dit jaar in regio Noord (Amsterdam) van 10 juli t/m 22 augustus.

De afdeling droeg dit jaar ook bij aan televisie-uitzendingen die goed worden bekeken door leerlingen uit het basisonderwijs. Leerlingen van lokale partnerschool de Alan Turingschool plaatsten een tijds capsule in de nieuwe mast van het opgekalefaterde VOC-schip; deze leerlingen werden in het

Jeugdjournaal van 16 april geïnterviewd. Ook bracht tv-programma Klokhuis in de zomer een werkbezoek aan de afdeling wat resulteerde in een uitzending vanaf het VOC-schip over de VOC en WIC op 28 december (door 174.000 huishoudens bekeken).

Onderwijs en digitaal aanbod

Het museum vergroot, extra gestimuleerd door de sluitingen, deze beleidsperiode zijn digitaal aanbod. In 2020 heeft het museum versneld verschillende online pilotprojecten ontwikkeld, met onder meer op maatgemaakte lessen op het platform LessonUp. In 2021 bouwde het museum op deze pilots voort en wisten meer dan 1300 docenten de LessonUp-site voor digitaal onderwijs te vinden; meer dan 300 klassen volgden een online les via LessonUp (ongeveer 9.000 leerlingen).

In 2021 startte het museum ook met de eerste online live-rondleidingen voor het primair en voortgezet onderwijs. Ze zijn dit jaar ontwikkeld en getest, en behoren nu tot het standaard educatief aanbod van het museum. 420 leerlingen volgden een online live-rondleiding door het museum vanuit de klas.

Bijzonder is de samenwerking *Maritiem Maaklab* met de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) en de Stichting Waag Society. *Maritiem Maaklab* stimuleert specifiek lokale leerlingen (8-12 jaar) die weinig naar musea komen, om de museumcollectie als inspiratie te gebruiken, en bereikte 90 kinderen. Voor het museum bood deze samenwerking creatieve maakmogelijkheden, experiment rondom digitale collecties, en contact met lokale kinderen die nauwelijks naar musea komen maar wel in de buurtbibliotheken huiswerk maken en de Maakplaatsen aldaar bezoeken. Het project werd tijdens een afsluitende online inspiratie- en kennisdeelsessie gepresenteerd aan 75 museumprofessionals, en alle partijen kijken positief op dit experiment terug.

De museum brede ervaringen met online-live rondleiden werden gedeeld met Nederlandstalige erfgoedprofessionals tijdens een driedelige inspiratiesessie van het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed FARO in april.

Het museum speelde vaker in op mogelijkheden tot online kennisuitwisseling onder erfgoedcollega's, studenten en docenten. Zo werkten studenten van de Reinwardt Academie van april tot juni online aan het project 'Een schip voor iedereen?' Daarbij ontwikkelden ze een (fictief) online educatieprogramma bij het VOC-schip *Amsterdam*, verkenden ze online experimenten en besteedden ze aandacht aan diverse perspectieven op erfgoed. Ook participeerde het nieuwe Hoofd Educatie & Inclusie in april aan de NINSEE-docenten dag Slavernij over dekoloniale museumeducatie, live bekeken door 450

docenten, en in de week erna door ruim 500. En in juni presenteerde de afdeling zich tijdens de online MOCCA-cultuureducatie maand gericht op cultuurdocenten in Amsterdam.

Op het online aanbod wordt in 2022 onder meer voortgebouwd met partner SchoolTV met de lancering van een 360-graden digitale schoolplaat van het VOC-schip *Amsterdam*. Hiermee sluit het museum aan bij het herziene canonvenster 'VOC en WIC' en hoopt ongeveer 8.000 docenten (en hun klassen) uit het SchoolTV-bestand te bereiken.

Meerstemmigheid

Het museum wil het bieden van meerdere perspectieven nog beter borgen in educatieve programma's door het uitzetten van een digitale 'nulmeting meerstemmigheid' bij docenten die het museum bezochten in 2020, en daarop in 2022 en 2024 een vervolgmeting te doen. In 2020 is daarvoor een vragenlijst ontwikkeld. Maar vanwege het door de lange sluiting beperkte onderwijsbezoek in 2020 en 2021, is besloten deze meting kwalitatief te meten, gekoppeld aan de projecten *Jij aan het roer* en *Atlantische Wereld*. In 2022 wordt binnen een docentenklankbordgroep gepeild waar de behoeftes liggen bij docenten uit het primair en voortgezet onderwijs, bij het bespreken van elementen uit de maritieme geschiedenis, zoals VOC- en WIC-geschiedenis.

Publieksprogrammering

Ook vanuit publieksprogrammering werd in 2021 tijdens de museumsluiting geëxperimenteerd met online aanbod, waarbij het museum aansluit bij de actualiteit: zo verzorgde het een vlog rondom vrouwen in de museumcollectie op Internationale Vrouwendag, en op 6 mei, exact 400 jaar na de genocide op Banda organiseerde het bij de opening van *I love Banda* een interactieve Q&A met het publiek en een dansvoorstelling op het VOC-schip. Tijdens de sluiting in december, initieerde het museum een online 'Teeckenwedstrijd' voor alle leeftijden, met de zeegezichten van de Van de Veldes als inspiratiebron. Zij betrok daarbij drie juryleden uit het kunstenveld: conservator Cécile Bosman, kunstenaar Tja Ling Hu (Fiep Westendorpprijs 2017), en kunstenaar en presentator Tyas Leeuwerink (Project Rembrandt).

Verbreden van doelgroepen

In de periode 2021-2024 heeft het museum het streven zijn bezoekersprofiel te verbreden en ontwikkelt het gerichte activiteiten voor de drie in het beleidsplan benoemde speciale doelgroepen.

- a. Arbeidsmigranten uit de jaren zeventig werkzaam in de haven van Amsterdam
- b. Nederlanders met Indische migratie achtergrond
- c. Nederlanders met migratie achtergrond

Om Nederlanders met een Turkse migratie achtergrond te bereiken, startte het museum dit jaar een samenwerking met museumprofessional en vlogger Ahmed Batman. Hij presenteerde eerder een reeks online interviews met Turkse eerste generatie-migratiearbeiders (*Baklava en tompouce*) en heeft een grote achterban op social media (70.000 volgers op YouTube). Rondom de Museumnacht maakte hij voor het museum en het Canonnetwerk een film over het recente migratieverleden in de Amsterdamse haven (de eerste 'gastarbeiders'). Voor 2022 verkent het museum een publieksprogramma met deze maker.

In 2021 richtte het museum zich met enkele online publieksmiddelen op de groep geïnteresseerden uit de Indische en Molukse gemeenschap met drie online minicolleges rondom *I love Banda* en een driedelige podcast, in samenwerking met Beyond Walls. Deze podcast behandelt het manuscript van M.S. Neirabatij uit de collectie en deelt verhalen rondom de genocide van Banda met de (veelal jonge) Molukse en Indische achterban van Beyond Walls. De podcast is inmiddels ruim 1.600 keer beluisterd. Het museum wil zich nog sterker positioneren als plek voor dialoog en debat en meer maatschappelijk betrokken jongeren bereiken, bijvoorbeeld tijdens de Museumnacht. In samenwerking met het Canonnetwerk werden 'traditionele' historische vensters in nieuw licht gezet, o.a. door *spoken word*-optredens van Amara van der Elst en Esmay Usmany over de VOC, Michiel de Ruyters

onderscheidingen werden besproken en met de Edelsmidschool in een 'goud of fout' jasje gegoten en men kon op speeddate met fotografe Isabelle Boon (*I love Banda*). 4.120 bezoekers bezochten het museum tijdens Museumnacht.

Het museum vindt het belangrijk hedendaagse kunstenaars te laten reflecteren op het museum en of maritieme geschiedenis. In navolging van Dichter des Vaderlands Tsead Bruinja in 2020, benaderde het museum in 2021 schrijver van het Boekenweekgedicht Ellen Deckwitz. Haar gedicht '*Leeg*' is direct naast de ingang van de tentoonstelling *Republiek aan Zee* te zien en te beluisteren als audiofragment in de opstelling. Ook voor 2022-2024 worden nieuwe reflecties gepland.

Het Scheepvaartmuseum ziet publieksprogrammering ook als een goede manier om te verkennen of nieuwe thema's of specifieke doelgroepen bij het museum passen. Met het programma *Herinneringen aan zee* betrok het museum in samenwerking met Cordaan bijvoorbeeld de doelgroep ouderen die nauwelijks culturele uitjes kan maken in deze tijd. Bewoners van een Cordaan-vestiging werden drie weken activiteiten aangeboden over 'de zee' naar aanleiding van een replica van Adam Willaerts' schilderij *Schepen op een Hollandse rede* (1627). Ter afsluiting organiseerde het museum een online rondleiding. Deze samenwerking wordt in 2022 op kleine schaal voortgezet.

Vakantie- en familieprogrammering

Het museum wil de fascinatie voor het water ook delen met families met jonge (klein)kinderen. Daarvoor blijft een laagdrempelige vakantieprogrammering van grote waarde. Helaas was het museum in 2021 gedurende drie van de vijf schoolvakanties gesloten en zette het museum in op online programmering tijdens de voorjaars-, mei- en kerstvakantie. Zodra het museum in juni open mocht, werden extra weekendactiviteiten voor families op het open plein georganiseerd en bood het museum een uitgebreid zomervakantie-programma dat zich richtte op families die dit jaar (langer) in Nederland bleven. Het zomerprogramma sloot af met een recordaantal bezoekers: op de laatste zomervakantiedag waren er 1.465 bezoekers die actief meededen aan de activiteiten. Voor de herfst- en kerstvakantie bereidde de afdeling verdere familieprogrammering voor rondom de tijdelijke tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*.

Samenwerkingen

In 2021 bouwde het museum voort op samenwerkingen die de dialoog over actuele thema's stimuleren en aandacht hebben voor inclusiviteit en publieksparticipatie.

Vanuit de duurzaamheidsambities werd de bestaande samenwerking met Plastic Whale in november bekrachtigd door een schoolbezoek van twee bovenbouwgroepen uit Den Haag: zij wonnen een landelijke *social challenge* rondom duurzaamheid. Het programma dat het museum deze leerlingen aanbood, vormt een proef voor een vast educatieprogramma rondom duurzaamheid dat in 2022 wordt gelanceerd.

Voor het educatieve programma bij *Willem van de Velde & Zoon* zocht het museum contact met kunstenaar Tja Ling Hu (Fiep Westendorpprijs 2017): zij lichtte in een toegankelijk filmpje in de tentoonstelling haar passie voor tekenen en fascinatie voor (kunst over) water toe met het werk van de Van de Veldes als uitgangspunt. Voor de nieuwe familiepresentatie is een partnership met kinderboekenuitgeverij ROSE stories gestart vanuit hun missie om "stemmen en gezichten waaraan we ons dagelijks spiegelen nog diverser te maken".

Het museum organiseert publieksprogrammering bij voorkeur met samenwerkingspartners en doet dit regelmatig rondom bijzondere momenten in het jaar zoals een concert voor het Grachtenfestival, deelname aan de Open Monumentendag of Amsterdam PRIDE. Ook sloeg het museum in juni en juli opnieuw de handen ineen met Sites of Memory en verzorgde deels een reeks historische wandelingen in de buurt over het lokale slavernijverleden (Future for the Past), in combinatie met een Heri-Heri maaltijd op Ketikoti (1 juli).

Het Scheepvaartmuseum is bovendien voorzitter van Expeditie Oosterdok waar 13 culturele instellingen en 30 bedrijven bij zijn aangesloten. Dit netwerk organiseert gezamenlijk buurtactiviteiten zoals de Amsterdamse Waterspelen. Daarnaast is het museum actief betrokken bij de Plantagebuurt waarmee in 2021 een subsidieaanvraag is ingediend voor de realisatie van een duurzame verbinding over water, de zogenaamde cultuurferry.

Publieksbereik

Publiek in en buiten het museum

In de bezoekersaantallen is de impact van enkele maanden sluiting goed zichtbaar, vooral in de aantallen van onderwijs en buitenlandse toeristen. Met de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon* ontving het museum in het laatste kwartaal van het jaar nog veel cultuurliefhebbers en voor bezoekers met kinderen bleek het museum tijdens openingsdagen ook een goede bestemming. Door in de zomer enkele grote evenementen binnen te halen waaronder de diners met Wijnmakers & Chefs is het aantal evenementbezoekers hoog.

Bezoekcijfers	2019	% totaal	2020	% totaal	YoY t.o.v. 2019	2021	% totaal	YoY t.o.v. 2020
buitenlandse toerist	107.090	34%	17.873	16%	-83%	20.082	15%	12%
Cultuur- en maritieme liefhebber	78.627	25%	43.204	39%	-45%	41.650	31%	-4%
Dagjestoerist	49.863	16%	27.751	25%	-44%	26.803	20%	-3%
onderwijs	45.656	15%	14.547	13%	-68%	10.816	8%	-26%
Evenementbezoeker	28.597	9%	7.670	7%	-73%	33.112	25%	332%
Professional	776	0%	390	0%	-50%	396	0%	-1%
Totaal	310.609		111.435		-64%	132.859		19%

De cijfers van Het Scheepvaartmuseum over de internationale toerist in vergelijking met de sector brede cijfers van Amsterdam & Partners (onderzoek november 2021) geven het beeld dat over de maanden juni-oktober de daling sector breed 76% is, voor Het Scheepvaartmuseum 68%.

Website	2020	2021	Groei %
Aantal bezoeken (sessies)	458.362	543.020	18,47%
Aantal unieke bezoekers	347.462	414.636	19,30%

Het website bezoek neemt direct toe zodra het museum zijn deuren weer opent begin juni 2021. Er is een grote toename aan de pagina's die gerelateerd zijn aan bezoek zoals de openingstijden, prijzen, tentoonstellingen, route en tickets. In de vakantieperiodes dat het museum geopend is, is ook een piek te zien, evenals tijdens de terugkeer van het gerestaureerde VOC-schip in april, wat veel on- en offline publiciteit heeft gegenereerd. Er is een stijging van 44% op de pagina over het online museum. Een nieuwe populaire pagina is die van de in het najaar van 2021 geopende tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*.

Aantal volgers	2020	2021	% t.o.v. 2020
Facebook	14.687	14.902	1%
Twitter	10.681	10.729	0%
Instagram	5.704	6.824	20%
LinkedIn	3.608	4.061	13%

De social mediakanalen blijven in meerdere of mindere mate groeien. Met name Instagram neemt de grootste sprong, dat is in lijn met de landelijke stijging van het aantal gebruikers. Als enige kanaal in het social medialandschap in Nederland neemt het dagelijks gebruik van Facebook af. Dat kan een verklaring zijn voor de minimale stijging. Er zal de komende jaren meer tijd geïnvesteerd worden in Instagram.

Nieuwsbrief	2021
Inschrijvingen	8996
Open ratio	35.8%
Klik ratio	3.4%
Uitschrijvingen	0.4%

Er zijn bijna 9.000 abonnees op de algemene nieuwsbrief. De nieuwsbrief wordt bovengemiddeld goed geopend ten opzichte van organisaties in hetzelfde segment (kunstenaars en kunstinstituten). Het aantal uitschrijvingen is iets onder het gemiddelde wat gunstig is maar de klikratio (hoeveel mensen doorklikken op content die ze interessant vinden) ligt gemiddeld gezien wat laag. In 2022 gaat het museum daarom verder segmenteren in zijn e-mailmarketing (met een algemene, onderwijs- en familienieuwsbrief) om op deze manier de inhoud relevanter te maken voor de ontvanger en zo de klik- en openratio te verbeteren, inschrijvingen te verhogen en uitschrijvingen te minimaliseren.

Meting van bezoekerservaring

De Nederlandse bezoeker waardeert Het Scheepvaartmuseum sinds 2017 met een rapportcijfer van 8,1, dit steeg in 2021 naar 8,2. De Net Promotor Score daalde van +36 (2020) naar +34 in 2021

Cultuur- en maritieme liefhebber

Het museum is sinds 2018 beter in staat om cultuurliefhebbers te bereiken, mede dankzij het programmeren van tentoonstellingen met actuele thema's als *Rising Tide* van Kadir van Lohuizen en *Sea of Tranquillity* van Hans Op de Beeck. Ook is het herhaalbezoek van deze doelgroep die vaak in het bezit is van een Museumkaart gestegen. Het Scheepvaartmuseum blijft zich daarnaast richten op de trouwe bezoekersgroep van maritieme liefhebbers. Om de culturele en maritieme liefhebber blijvend aan ons te binden, investeerde het museum in 2021 in campagnes en partnerships, bijvoorbeeld het partnership met *Historisch Nieuwsblad*. Ook met de Van de Velde tentoonstellingscampagne is de positie van het museum in het veld verder verstevigd. Het museum werd genoemd in meerdere overzichten van must-see tentoonstellingen.

Families met (klein)kinderen

Families met (klein)kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar zijn een vaste, stabiele groep bezoekers. Deze beleidsperiode hebben we de ambitie deze bezoekersaantallen te behouden en laten groeien.

Daarom maakt het museum voor bezoekers met kinderen in toenemende mate duidelijk dat er in Het Scheepvaartmuseum voor hen altijd wat interessants te ontdekken is door het vakantieaanbod meer te verbinden en (ook het doorlopende) aanbod door het jaar heen beter zichtbaar te maken. In 2022 wordt deze lijn voortgezet onder andere rondom de opening van de nieuwe vaste presentatie *A, B, Zee* (werktitel).

Buitenlandse toerist en dagjestoerist

Het museum richt zich verder op de buitenlandse toerist en op de dagjestoerist. Voor beide groepen geldt dat een bezoek aan Het Scheepvaartmuseum vaak een impuls beslissing is gecombineerd met een dagje uit in Amsterdam. De buitenlandse bezoeker vormde vóór Covid-19 een derde van de bezoekers. Voor de Van de Velde-tentoonstelling verwachtte het museum vooral uit Engeland veel aandacht vanwege de vele objecten in bruikleen van het National Maritime Museum in Greenwich. Gezien de soms strenge reisrestricties, vooral voor het Verenigd Koninkrijk, vielen deze aantallen tegen. Het museum heeft daarom ook hier online aanbod ontwikkeld waaronder een virtuele (Engelstalige) rondleiding.

Voor de buitenlandse toerist waren in 2021 de inspanningen gericht op de groep reizigers die zich al in Amsterdam bevindt met onder meer online zichtbaarheid via hotels. Dit lijkt zijn vruchten af te werpen: meer dan 14.000 toeristen wisten het museum dit jaar te vinden. Deze strategie wordt in 2022 in ieder geval voortgezet.

Doelstelling was om voor de bezoekerswaardering in 2021 een nieuw meetinstrument te ontwikkelen. Hiertoe heeft het museum het afgelopen jaar kennis en een concept enquête uitgewisseld met onder meer Motivaction, onderzoeksbureau Anna Elfers en collega musea. Mede naar aanleiding van die inzichten kiest het museum voor een korte, toegankelijke mondelinge enquête en zal het specifiek de ervaringen meten rondom evenementen (soms naar aanleiding van tentoonstellingen; vaak in co-creatie) die de maritieme verhalen en collectie objecten uitlichten die gaan over migratie, koloniale geschiedenis en/of wereldhandel. Dit onder meer omdat het museum niet op etniciteit of afkomst wil aanspreken, maar wél op hun interesses en ervaringen in de bovengenoemde thema's. Dit meetinstrument wordt in 2022 verder getoetst en getest, zodat het in de periode 2022-2024 ingezet kan worden rondom evenementen gelieerd aan *Amsterdam Havenstad*, de *Atlantische wereld* en *Jij aan het roer*.

Binden met het publiek buiten het museum

Het Scheepvaartmuseum ambieert ook buiten de museummuren steeds meer mensen te bereiken en aan zich te binden. Naast alle eerdergenoemde marketinginspanningen werkte het museum hiervoor in 2021 bijvoorbeeld samen met diverse historische en maritieme portals zoals Historiek.net en Maritiem Portaal. Verder verschenen in 2021 twee edities van het eigen magazine, het *Zeemagazijn*, waarin onder meer collectieverwervingen, tentoonstellingen maar ook actuele ontwikkelingen in de maritieme sector en andere nieuwswaardigheden aan bod komen. Het bereik wist het museum verder te vergroten door partners als *Amports* en *Zeilen Magazine* verder te activeren en ook nieuwe partnerships op te starten met onder meer *Historisch Nieuwsblad* en *Tableau Magazine*. Om Amsterdammers te spreken en bekend te maken met het zomervakantieaanbod voerde het museum een activatiecampagne op straat, onder meer op de Dappermarkt in Amsterdam Oost.

3. duurzame organisatie

inleiding en doelstelling

Het Scheepvaartmuseum wil een duurzame organisatie zijn en ervoor zorgen dat het wendbaar en weerbaar de toekomst ingaat door duurzame inzetbaarheid van mensen, gebouwen en vermogen. Duurzaamheid is een van de grote maatschappelijke thema's van dit moment. Als museum met als motto *water verbindt werelden*, voelt het museum daarom een verantwoordelijkheid om aandacht te

vragen voor de grote gevolgen van de klimaatverandering. Dit is een ambitie die breed wordt gedragen in de organisatie en wordt herkend door onze stakeholders (partners, besturen, overheden). Het Scheepvaartmuseum heeft een enorme potentie om bewustwording te creëren over het belang van verduurzaming, zowel in Nederland als internationaal. Met een ambitieus verduurzamingsprogramma wil het museum in 2030 eco-positief zijn. Het museum richt zich hierbij op de verduurzaming van het gebouw, de eigen bedrijfsvoering (events en exploitatie) en op het publiek (bezoekers en publiek buiten het museum). Er zijn de afgelopen jaren, vooral op het gebied van het gebouw, veel stappen genomen. Het energieverbruik is door het optimaliseren van de klimaatinstallaties sterk teruggebracht, afvalstromen zijn verduurzaamd en bij evenementen wordt gewerkt met zoveel mogelijk lokaal geproduceerde ingrediënten.

Bovendien beschouwen we deze duurzaamheidsambities als iets waarmee we ons juist als maritiem museum kunnen onderscheiden. Het museum wil nu de route naar 2030 concretiseren en daarmee de strategie handen en voeten geven. In het begin van 2022 is daarom in samenwerking met Deloitte een traject opgestart om in een kort tijdsbestek (een maand) deze strategie uit te werken. Doel is om te komen tot een heldere definitie van het domein dat bij het museum past en de programma's en acties die daaruit voortvloeien concreet en meetbaar maken.

financieel beleid

toelichting op resultaten

Helaas hebben de Covid-19 pandemie en de daaraan gekoppelde maatregelen ook in 2021 een negatieve impact op het museum en zijn resultaten gehad. Bezoekersaantallen waren met 132.859 (waarvan ca. 33.000 evenementenbezoekers) aanzienlijk lager dan in referentiejaar 2019 (310.000 bezoekers). Tegelijkertijd is de omzet per bezoeker gestegen en hebben meer mensen het museum gesteund met donaties, hierdoor zijn de opbrengsten uit ticketverkoop wel gestegen ten opzichte van 2020 naar ca. €877.000.

Naast de publieksinkomsten ontvangt Het Scheepvaartmuseum subsidies van het ministerie van OCW voor de verschillende activiteiten (publieksactiviteiten, beheer van collectie- en gebouwbeheer). In 2021 heeft het museum twee extra bijdrages van OCW mogen ontvangen van in totaal €1,6 miljoen, waardoor de totale inkomsten op peil bleven ten opzichte van 2019. Deze jaarrekening bevat ook een resultaatsverantwoording van de afzonderlijke activiteiten, waarbij de kosten en baten zijn toegerekend aan de verschillende activiteiten door middel van een kostenplaatssystematiek.

De Vriendenloterij (voorheen BankGiro Loterij) was ook in 2021 een van de belangrijkste partners van Het Scheepvaartmuseum. Het museum ontving de jaarlijkse bijdrage van €400.000, een uitkering uit de geoormerkte loten (€50.000) en inkomsten via de vip-kaart. Ook verschillende andere partners, waaronder Het Compagnie Fonds, het Mondriaanfonds, Fonds21 en de Turing Foundation, hebben bijgedragen aan de realisatie van de Van de Velde tentoonstelling die ook in 2022 nog te zien zal zijn voor het publiek.

De personeelskosten zijn in 2021 gedaald als gevolg van de ontvangen generieke steunmaatregelen vanuit de overheid (NOW-uitkeringen van €596.000), en lagere inhuur van publieksmedewerkers door de lock-downs. De generieke en specifieke steunmaatregelen hebben er, samen met kostenbesparingen toe geleid dat Het Scheepvaartmuseum een positief resultaat van €1.1m heeft gerealiseerd in 2021.

Een deel van dit resultaat (€512.000) zal worden toegevoegd aan het herstel- en innovatiefonds waarmee in de komende jaren eenmalige, duurzame en innovatieve uitgaven worden gedaan zoals de aanschaf van zonnepanelen, digitaliseren van de collectie en het realiseren van nieuwe (digitale) vormen van (onderwijs) programmering. Het restant van het resultaat á €604.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve om de nodige investeringen in o.a. de IT-infrastructuur te kunnen financieren.

Hierdoor stijgt de algemene reserve van €4,6m per jaareinde 2020 naar €5,2m per jaareinde 2021.

Het totale eigen vermogen blijft boven de tussen musea afgesproken norm voor het weerstandsvermogen. Deze norm definieert het weerstandsvermogen als het hoogste van:

- Het eigen vermogen dat nodig is om op de korte en middellange termijn tegenvallers in de exploitatie op te vangen;
- Het eigen vermogen dat op de langere termijn nodig is om te voldoen aan de kapitaalbehoefte van de instelling.

Het weerstandsvermogen van het museum op basis van deze definitie bedraagt ca. €1 miljoen, het totale eigen vermogen per jaareinde 2021 bedroeg €6,8 miljoen.

risicobeheersing

Risicomanagement is een integraal onderdeel van het gevoerde beleid en is opgenomen in de jaarplanning van Het Scheepvaartmuseum. Risico's worden onderverdeeld in de onderwerpen publiek en overige stakeholders, collectie/presentatie, huisvesting/veiligheid, ICT/beveiliging, personeel/organisatie en financieel/fiscaal.

De directie is goed op de hoogte van de belangrijkste risico's en onzekerheden binnen de branche en ziet erop toe dat de interne risicomanagements- en controlesystemen, waarmee binnen de organisatie brede risico's worden beheerst, adequaat werken. Financiële risico's zijn vastgelegd in de managementinformatie en worden periodiek geanalyseerd waarna de strategie eventueel wordt bijgesteld.

De grootste risico's van de organisatie zijn:

1. Tegenvallende bezoekersaantallen en/of teruglopende inkomsten, waardoor de financiële resultaten en positie worden verzwakt. De belangrijkste mitigerende maatregelen die Het Scheepvaartmuseum hiervoor treft zijn:
 - Het viermaal per jaar opstellen van een (herijkte) resultaat- en liquiditeitsprognose. Deze prognose en de mogelijke acties die hieruit voortvloeien worden besproken met de auditcommissie en de raad van toezicht;
 - Het aanpassen van de organisatie aan veranderde omstandigheden, zoals het aanpassen van openingstijden, verminderen van operationele budgetten en in gesprek gaan met leveranciers over de af te nemen diensten;
 - Bij tegenvallende inkomsten van sponsors en/of fondsen worden de projecten waarvoor wordt geworven opnieuw beoordeeld op uitvoerbaarheid, worden projecten met minder kosten uitgevoerd of worden andere fondsen/inkomstenbronnen aangewend waar mogelijk;
 - Kredietwaardigheid van leveranciers en samenwerkingspartners worden gecheckt en afspraken over de timing van betalingen aangescherpt;
 - De buffer voor risico en continuïteit wordt in stand gehouden.

2. Onvoldoende bestendige subsidie-inkomsten ter dekking van de beheers- en onderhoudskosten van het museumgebouw en depot over de lange termijn.

De verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de huisvesting is per 1 januari 2017 overgedragen aan Het Scheepvaartmuseum in het kader van de Erfgoedwet. Voor subsidie van de meerjarige onderhoudsplan is het museum afhankelijk van de subsidie van het Rijk. De belangrijkste mitigerende maatregelen die Het Scheepvaartmuseum hiervoor treft zijn:

- Het meerjarig onderhoudsplan is geüpdatet in 2019 en geverifieerd door middel van inspecties van deskundige externe partijen;
- Het museum doorloopt (Europese) aanbestedingen van contracten om het onderhoudsplan te kunnen uitvoeren;
- Met de grote leveranciers vinden periodieke evaluatie- en coördinatiesessies plaats, waarin ook ruimte is voor het opzetten van duurzame ontwikkelplannen;
- Het museum kijkt voor extra ambities op het gebied van duurzaamheid ook naar andere vormen van financiering en partnerships.

3. Het eventueel openstellen van het Marine terrein voor het publiek kan resulteren in een beveiligingsrisico voor het depotgebouw. Het depotgebouw bevindt zich momenteel op het zwaarbewaakte defensieterrein. Indien het gebied rond het depotgebouw openbaar toegankelijk wordt gemaakt, ontstaat er een veiligheidsrisico voor het gebouw en de collectie. De belangrijkste mitigerende maatregelen die Het Scheepvaartmuseum hiervoor treft zijn:
 - Het museum blijft zoveel mogelijk op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in dit dossier en evalueert de impact van de scenario's op het museum;
 - Het museum schrijft een position paper en maakt zijn standpunt bekend aan de partijen die een rol spelen in het debat;
 - Eventuele extra beveiligingsmaatregelen, zoals het plaatsen van een hekwerk rond het gebouw, worden overwogen bij de verschillende scenario's.
4. Een digitale inbreuk op het netwerk van Het Scheepvaartmuseum waardoor er data verloren gaat of Het Scheepvaartmuseum zijn (digitale) deuren niet kan openen voor het publiek. Gedurende 2021 zijn er verschillende acties genomen om dit risico af te dekken waaronder het realiseren van een nieuwe back-up faciliteit en firewall. Ook in 2022 zal er een investering worden gedaan in de IT-infrastructuur om deze aan te laten sluiten bij de huidige manier van werken. Andere doorlopende acties die Het Scheepvaartmuseum neemt zijn:
 - Zorgen voor tijdige update van beveiligingssoftware en security patches;
 - Regelmatig laten uitvoeren van een IT-veiligheidsaudit;
 - Creëren van IT-security awareness bij de medewerkers;
 - Nauw contact onderhouden met IT-service provider voor ontwikkelingen in de markt.

HR-beleid

inclusieve cultuur

In tijden van museumsluitingen, openingen met restricties en thuiswerken ging de aandacht voornamelijk uit naar blijvende betrokkenheid en duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Aanpassing van de dagelijkse werkzaamheden, nieuwe richtlijnen voor de ontvangst van bezoekers en weinig tot geen contact in het museum met collega's maakten het tweede coronajaar voor veel werknemers zwaar.

Desondanks ontstonden er ook mooie initiatieven om juist inspiratie te bieden en verbinding tot stand te brengen: online loterijen, online medewerkers bijeenkomsten, online rondleidingen, (online) trainingen via bijvoorbeeld het online opleidingsplatform Goodhabitx maar ook fysieke ontmoetingen op 1,5 afstand op bijvoorbeeld het Marineterrein,.

Daarnaast draaiden collega's van kantoor en de eventsafdeling mee met museumdiensten op de werkvloer en andersom; deze multi-inzetbaarheid heeft de onderlinge verbinding versterkt en meer begrip gecreëerd voor elkaars werkzaamheden.

Het Scheepvaartmuseum onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie en heeft bij de toepassing hiervan in 2021 een aantal stappen gezet die in 2022 onderdeel moeten worden van het museum brede plan van aanpak.

In het afgelopen jaar is bij het streven naar een diverser personeelsbestand gekeken naar manieren om hier actief op te werven, bijvoorbeeld door de inzet van nieuwe wervingskanalen zoals Colourful People. Ook is er een nieuwe functie hoofd educatie & inclusie gecreëerd waarmee extra aandacht wordt gegeven aan diversiteit en inclusie in de breedste zin van het woord.

Daarnaast zijn er opnieuw samenwerkingen geweest met meerdere onderwijsinstellingen voor de inzet van stagiaires op verschillende plekken in de organisatie.

Als gevolg van de pandemie waren er in het afgelopen jaar maar weinig vacatures waardoor het vaste medewerkersbestand nagenoeg hetzelfde is gebleven. Wel is in het najaar van 2021 de afdeling HR in gesprek gegaan met Social Capital, een bedrijf dat ervoor zorgt dat meer mensen

met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk komen. Inmiddels zijn de eerste collega's via Social Capital gestart bij de operationele afdelingen.

Fair Practice Code en Code Diversiteit en Inclusie

De Fair Practice Code is een gedragscode voor ondernemen en werken in de kunst-, cultuur- en creatieve industrie. Het museum biedt goede arbeidsvoorwaarden en zorgt dat het beloningsbeleid aansluit bij de bepalingen daarover in de Fair Practice Code. Dit geldt ook voor (kunst-) opdrachten vanuit het museum aan makers/kunstenaars, freelancers en externe projectmedewerkers.

Om inzicht te geven in de ontwikkelingen met betrekking tot werkzame personen bij Het Scheepvaartmuseum, in het kader van de Fair Practice Code is onderstaande tabel opgesteld. Deze geeft op een abstracte manier inzicht in de toepassing van de Fair Practice Code, al is deze gelimiteerd door de data kwaliteit en zaken buiten de invloedssfeer van het museum.

In 2021 zijn de totale kosten van werkzame personen iets gedaald ten opzichte van 2020 (-€217k), dit wordt voornamelijk veroorzaakt door minder inzet van medewerkers bij de bezoekersontvangst (categorie overige werkzame personen) als gevolg van meer sluitingsdagen (168 versus 112 in 2020) en het feit dat het museum sinds half 2020 op maandag dicht is (met uitzondering van de maandagen tijdens de schoolvakanties).

Daarnaast zijn de kosten van werknemers met een bepaalde tijd contract gedaald als gevolg van personeelsverloop waarbij de functies soms enige maanden vacant waren. Hierdoor is, ondanks dat het aantal werknemers per jaareinde 2021 gelijk is aan 2020, het aantal FTE ook gedaald. Dit wordt deels gecompenseerd met tijdelijke inhuur (onder ingehuurde zelfstandigen).

Werkzame personen	Huidig boekjaar			Vorig boekjaar		
	Aantal pers	Aantal FTE/uren	Bedrag	Aantal pers	Aantal FTE/uren	Bedrag
Uren werkweek FTE		36 uur			36 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	48	40,7	2.001.662	49	42,7	2.016.588
Werknemers in vaste dienst (bepaalde tijd)	27	16,1	702.695	26	20,5	842.084
Ingehuurde zelfstandigen/freelancers	42	1,7	194.341	33	1,4	151.423
Overige werkzame personen	76	5,4	234.193	70	6,9	337.693
Stagaires	8	1,8	7.256	10	2,3	9.164
Vrijwilligers	24	3,9		25	5,9	

Het museum kijkt goed naar de diverse samenstelling van zijn personeel; zo had eind 2021 ongeveer 15% van de medewerkers een (gedeeltelijk) niet-Nederlandse achtergrond. De verdeling van mannen en vrouwen in het museum is eind 2021 47% man en 53% vrouw. Op (breed) managementniveau is deze verdeling ongeveer 60% man en 40% vrouw. Het streven is om deze verhouding meer in evenwicht te brengen. Ook op andere gebieden zoals opleidingsniveau, gezinssamenstelling, levensfase, geaardheid streeft het museum naar een goede verdeling.

In 2022 zal het onderwerp diversiteit & inclusie en de werking en toepassing van de code uitgebreid aan bod komen in het tweejaarlijkse medewerkers betrokkenheidsonderzoek door gericht hierover vragen te stellen aan alle medewerkers. Deze vragen zijn voorbereid door een speciale werkgroep bestaande uit medewerkers vanuit verschillende lagen in de organisatie. In 2022 wordt het beleid ter voorkoming en bestrijding van ongewenste omgangsvormen opnieuw bekeken en de rol en inzet van de aangestelde vertrouwenspersoon, de klachtencommissie en de klachtenregelingen worden bij medewerkers onder de aandacht gebracht.

ondernemingsraad

In 2021 bestond de Ondernemingsraad uit zeven leden en is daarmee compleet. Vier OR-leden namens Het Scheepvaartmuseum en drie leden vertegenwoordigen Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V.. De OR vergaderde om de zes weken met de directie waarbij onderwerpen zoals de financiële situatie, werkdruk en het thuiswerken hoog op de agenda stonden. Over de aanvragen van financiële steun vanuit de overheid (NOW en TVL) werd de OR ook tijdig geïnformeerd door de afdeling financiën. Twee keer sprak de OR met Emily Ansenk van de raad van toezicht die het onderhouden van het contact met de OR in haar portefeuille heeft. De OR informeert zijn achterban via het intranet (NET) van het museum en voor nieuwe medewerkers gaf de OR een *live* presentatie (toen het weer kon). De OR is ook vertegenwoordigd in de vertrouwenscommissie, werkgroep medewerkersbetrokkenheid en de werkgroep VGWM (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu). De OR behandelde in 2021 één instemmingsaanvraag. De directie informeerde de OR inzake de benoeming van een nieuw lid van de raad van toezicht (Arie Jan de Waard) en de beoogde benoeming van de nieuwe voorzitter van de raad (Stientje van Veldhoven).

ontwikkelmogelijkheden

Het Scheepvaartmuseum hecht veel waarde aan de ontwikkeling van medewerkers. Het museum stimuleert hun persoonlijke ontwikkeling om zo bij te dragen aan hun duurzame inzetbaarheid. Voor medewerkers die tijdens de sluiting van het museum hun functie niet konden uitoefenen en ook niet ingezet konden worden op andere werkplekken, bleek het waardevol om deze periode ook te gebruiken voor het volgen van (online) trainingen.

Jaarlijks is een opleidingsbudget beschikbaar om medewerkers te ondersteunen bij hun professionele en persoonlijke ontwikkeling. De wensen en behoeften van de medewerkers worden besproken met de leidinggevende tijdens de jaargesprekken. Hierbij wordt zowel gekeken naar de individuele behoeften van medewerkers als naar de organisatiedoelstellingen op korte en lange termijn. Ondanks dat in 2021 nog steeds veel fysieke opleidingen niet door konden gaan, is het toch gelukt om het budget op een waardevolle manier in te zetten voor opleidingen, trainingen en workshops op het gebied van bijvoorbeeld het verzamelen van Oral History, woordvoerderschap en institutionele (internationale) fondsenwerving. Een aantal leidinggevenden is in de gelegenheid gesteld om een training te volgen op het gebied van leiderschap en inclusie.

ziekteverzuim en duurzame inzetbaarheid

Het Scheepvaartmuseum voert een actief en preventief verzuimbeleid. Er is een duidelijk protocol voor ziekmeldingen, er is goed contact met de arbodienst en ook de leidinggevenden hebben een actieve rol in de begeleiding van verzuim.

Het verzuimpercentage was in 2020 al een stuk lager dan de jaren ervoor en deze trend heeft zich in 2021 verder doorgezet. Het verzuimpercentage over 2021 bedraagt 2,45%.

Een aantal cijfers:

- 37% van alle medewerkers heeft zich dit jaar minimaal één keer ziekgemeld.
- 4,4% van de verzuimende medewerkers deed dit drie keer of vaker, in die gevallen wordt dit frequent verzuim genoemd
- 8% van de verzuimende medewerker was langer dan 4 weken ziek, hier is sprake van langdurend verzuim. 54% van het totaal aantal verzuimuren wordt veroorzaakt door langdurend verzuim.
- 20% van de medewerkers heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om deel te nemen aan een Preventief Medisch Onderzoek.

Het managementteam en alle afdelingshoofden hebben in 2021 een workshop gevolgd over het herkennen en voorkomen van werkdruk onder leiding van de arbodienst. De coronatijd waarin collega's elkaar weinig zien en er veel wordt thuisgewerkt, vraagt veel van iedereen. Tijdige signalering door bijvoorbeeld wat vaker te bellen met collega's kan uitval soms voorkomen.

Duurzaam huisvestingsbeleid

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2021 deelgenomen aan de evaluatie van de pilot waarbij het onderhoud van gebouwen in eigen beheer wordt uitgevoerd. Onderdeel van deze evaluatie is onder andere een enquête en een diepte-interview. De enquête is door het museum ingevuld en ingediend. Het diepte-interview heeft op 15 maart 2021 plaats gevonden. In het voorjaar van 2022 wordt na gesprekken met musea duidelijkheid verschaft over een nieuw huurcontract. Het Scheepvaartmuseum wil graag zelf verantwoordelijk blijven voor de huisvesting omdat hiermee maximale grip wordt gehouden op de kwaliteit van het beheer en kostenefficiënter gewerkt kan worden.

Er is met de vaste installateur een gezamenlijk project opgezet om het museum verder te verduurzamen: routekaart 2030. Het doel is om van het museum een eco-positief gebouw te maken in 2030. Het opstellen van de routekaart gebeurt door middel van een opname op locatie, het analyseren van de assetlijst, het verwerken van de al aanwezige bouwkundige adviezen en een gezamenlijke brainstorm en de aanbeveling vanuit het WKO-onderhoud. Het doel is om in 2030 een CO₂-reductie van 40% t.o.v. referentiejaar 1990 te realiseren en in 2050 een reductie van 60%.

Vanaf 2017 zijn er al verschillende energiebesparende maatregelen getroffen. Het is van belang om deze al bekende maatregelen goed in kaart te brengen en te borgen. Al deze stappen zijn verwerkt in een digitale bespaarplanner. Zo heeft het museum 24/7 inzicht in de mogelijkheden van maatregelen en projecten en de voortgang van de doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie. Bij het goed inzichtelijk hebben van de aanpassingen kan het MOIP (meerjarig onderhoudsplan) uiteindelijk hierop aangepast worden en omgezet in een duurzaam meerjarig onderhoudsplan (DMOIP). Het bespaarplan is grotendeels gekoppeld aan het MOIP en duurzaamheidsinvesteringen zijn deels hierin geborgd.

In opdracht van de Museumvereniging en na goedkeuring van de Kring Rijksmusea heeft in september 2019 de werkgroep duurzaamheid een plan van aanpak geformuleerd voor verduurzaming van de Rijksmusea. In 2021 heeft het museum meegewerkt aan het project verduurzaming Rijksmusea. Er is in kaart gebracht welke energiebesparende maatregelen (eventueel) uitgevoerd kunnen worden en wat het effect hiervan is op de CO₂-reductie. De resultaten zijn verwerkt in individuele rapportages. Hieruit zal Het Scheepvaartmuseum in 2022 keuzes maken, passend voor het gebouw en passend binnen de huidige begroting. Extra maatregelen zullen apart gefinancierd moeten worden in de komende jaren.

Ten opzichte van de individuele rapporten is in overleg al een aantal aanpassingen doorgevoerd, aanhakend op nieuwe ontwikkelingen in Nederland. De CO₂-emissies zijn berekend, inclusief de vergroening van de landelijke energieopwekking, en exclusief de vergroening van de landelijke energiemix, waardoor de bijdrage aan CO₂-reductie ten gevolge van gebouw gebonden maatregelen inzichtelijk wordt.

Door alle verduurzamingsaanpassingen is het gasgebruik vanaf 2016 sterk gedaald. Het gemiddelde van de afgelopen 4 jaar is 100.000m³ per jaar, dit is verlaagd in 2021 naar 6.500m³. Deze daling van meer dan 90% geeft een goede nieuwe basis om in de loop van de jaren volledig van het gas af te gaan. Dit is volgens planning uiterlijk 2030 gerealiseerd en eerder wanneer mogelijk.

De balans van de koude en warme bron is daarmee ook sterk verbeterd, van een groot warmte overschot in 2016 zijn de bronnen nu op jaarbasis bijna in balans. In 2021 is het bestaande leidingwerk van de WKO-installatie vervangen. Hierdoor wordt de kans op nieuwe lekkage nihil en ontstaat er een stabiele basis voor het klimaat in het museum. In verband met de langdurige uitval tijdens de werkzaamheden van de WKO-leiding is er een extra investering gedaan t.b.v. een noodkoeling om de waardes in tentoonstellingszalen te kunnen garanderen bij uitval van de WKO. Deze voorziening kan ook ingezet worden bij langdurige uitval van de WKO-installatie door een calamiteit. De bronnen zijn uit 2011 en hebben een gemiddelde levensduur van ongeveer 15 jaar. Er

is besloten de pompen te vervangen aangezien de nieuwe pompen energiezuiniger zijn en beter aansluiten op het verbruik van het museum.

In 2021 zijn verdere stappen gezet voor het dynamisch klimatiseren van tentoonstellingsruimtes en depot conform collectie-eisen voor een optimaal behoud met een minimale energievraag. Het luchtbehandelingsproces wordt hierbij efficiënter ingericht, terwijl voldaan wordt aan internationale collectie-eisen en een optimaal comfort voor bezoekers. Er wordt een pilot uitgevoerd met de zalen van de tentoonstelling *Republiek aan Zee*, waarbij de luchtbehandelingskast geoptimaliseerd wordt. Een verbetering is ingezet in de regelinstallaties d.m.v. het programmeren van extra kloktijden, zodat bijvoorbeeld luchtbehandelingskasten minder toeren maken. Het doel is energiebesparing. In het depotgebouw van het museum op het Marine terrein staan vier luchtbehandelingskasten (LBK). Deze kasten zijn verduurzaamd. Door het toepassen van energiezuinige toerengeregelde ventilatoren kunnen de luchthoeveelheden worden aangepast.

De afdeling gebouwbeheer is een onderzoek gestart voor het plaatsen van zonnepanelen op het dak van Het Scheepvaartmuseum. Samen met de installateur is er onderzocht om 140 zonnepanelen te plaatsen op het dak. Het vergunningstraject hiervoor is opgestart. Daarnaast doet het museum o.a. onderzoek naar een zonneboom op de kop van de steiger, waarmee mogelijk het elektriciteitsgebruik van het VOC-schip kan worden gecompenseerd. Het grootste deel van de zonnepanelen worden bekostigd uit het in 2021 ingestelde innovatiefonds.

Vanuit de stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie kan er subsidie aangevraagd worden voor het plaatsen van zonnepanelen. De aanvraag hiervoor is inmiddels toegekend en de voorbereiding voor een vergunningsaanvraag voor de plaatsing van zonnepanelen op een rijksmonument is opgestart.

BREEAM

In 2021 is verder gewerkt aan de BREEAM-certificering op de onderdelen Beheer en Gebruik. Op dit moment bevindt het museum zich in de afrondende fase en gaat het museum ervan uit in 2022 op beide onderdelen de score Very Good te behalen. Voor het onderdeel Gebruik ziet het er nu zelfs naar uit dat het museum uitkomt op een Excellent score. De afgelopen maanden is de afdeling gebouwbeheer actief geweest met het verzamelen van bewijslast voor de certificering en het schrijven van de bijbehorende verantwoording. Voor de bewijslast moesten ook enkele beleidsstukken worden aangeleverd. De volgende beleidsstukken zijn geschreven als onderdeel van de BREEAM-certificering: het milieubeleidsplan, duurzaamheidsjaarverslag, duurzaam inkoopbeleid en het energiebeleid. De op 1 februari 2021 gestarte nieuwe stagiaire gebouwbeheer heeft het gehele certificeringstraject gecoördineerd.

funderingsonderzoek

Er is door het Rijksvastgoedbedrijf een onderzoek gestart naar de staat van de fundering onder de voeting. De voeting is gefundeerd op houten palen, die permanent onder water staan. Onderzoek geeft inzicht over de verwachte restlevensduur van de houten constructie. Er is een projectgroep samengesteld door het Rijksvastgoedbedrijf met specialisten waar de uitkomsten van de onderzoeken worden besproken en mogelijke herstelacties worden onderzocht. Het museum heeft een adviesrol in dit project, kijkt mee met de bevindingen en stuurt waar nodig.

Meerjarig Onderhouds- en Investeringsplan

In 2019 is het Meerjarig Onderhoud- en Investeringsplan (MOIP) geüpdate en gedeeld met OCW. Dit plan vormde de basis voor de uitgaven aan de huisvesting in 2021. De onttrekkingen wegens investeringen zijn iets hoger dan vorig jaar door de verbouwingen van enkele tentoonstellingszalen. Gedurende 2021 zijn onder andere de volgende grote vervangingsinvesteringen gedaan of in opdracht gegeven: het aanbrengen van ledverlichting in de kelder en de vernieuwde tentoonstellingszalen, het ombouwen van luchtbehandelingskasten in tentoonstellingszalen en het

aanbrengen van binnepuien voor de borging van het klimaat. Meerdere investeringen zijn vanuit duurzaamheidsdoelstellingen gedaan en hebben direct effect op het energieverbruik. De onderhoudsuitgaven (vooral uitgevoerd in de periodes dat het museum moest sluiten) bestaan o.a. uit de volgende grote projecten: schilderwerkzaamheden van wanden, onderhoud aan de kitnaden in de koepel en onderhoud van de marmeren vloeren. In 2022 staat het groot onderhoud van de buitengevel gepland.

Uit reeds ontvangen vergoedingen zijn o.a. de volgende projecten uitgevoerd: vernieuwing vloeren tentoonstellingen en optimaliseren regelinstallaties bij het Depot.

organisatie en governance

Het museum, de overheid en andere organisaties zijn partners die elkaar nodig hebben om maatschappelijke waarde te creëren. Dit is ook terug te vinden in principes van de Governance Code Cultuur 2019 die het museum onderschrijft en toepast. De toepassing van de Governance Code en de verdeling van taken en bevoegdheden tussen bestuur en raad van toezicht zijn vastgelegd in een bestuurs- en een raad van toezichtreglement. Hierin staat hoe de organisatie wordt bestuurd en hoe het toezicht is georganiseerd. Deze reglementen worden jaarlijks besproken en geüpdatet.

De maatschappelijke doelstelling van het museum 'het laten zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn' realiseert het museum door met inzet van drie pijlers een open cultuur met aandacht voor inclusiviteit te realiseren. Het museum doet dit door in de publieksprogrammering, onderzoek, presentaties en tentoonstellingen, educatieprojecten en partnerships altijd de verbinding te zoeken en samenwerkingen aan te gaan.

De in 2020 aangepaste organisatiestructuur is in 2021 verder vormgegeven met een nieuwe overlegstructuur. In het tweewekelijkse managementoverleg wordt de strategische lijn van het museum uitgewerkt en bewaakt. Het managementteam adviseert hier de directeur bij te nemen besluiten. Daarnaast is er o.a. een nieuw zgn. collectie & programma overleg ingevoerd. Het hoofd programma & publiek en het hoofd collecties stemmen hierin met de directeur de inhoudelijke lijn af van museale activiteiten waaronder tentoonstellingen, programma's, publicaties en onderzoeksprojecten.

Het museum gaat zorgvuldig om met de mensen en de middelen van de organisatie, niet alleen door het toepassen van de Governance Code Cultuur, maar ook door het implementeren van de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code.

In de relatie met gelieerde instellingen, de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en Het Compagnie Fonds vormt met name de Governance Code de basis voor de samenwerking.

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2016 Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V. (HSME) opgericht die de commerciële exploitatie van Het Scheepvaartmuseum verzorgt. Hieronder vallen evenementen, het publieksrestaurant en de winkel. Daarnaast levert HSME-diensten aan het museum, vooral met betrekking tot publieksopvang, organisatie van relatieontvangsten en evenementen.

De afgelopen jaren is een sterkere integratie tussen commerciële en museale activiteiten tot stand gekomen. Het museum streeft ernaar om gasten die deelnemen aan commerciële evenementen kennis te laten maken met het museum. Mede voor het realiseren van dit doel heeft het museum in 2019 de nieuwe tentoonstellingszaal de Hoofdgalerij geopend en is het aantal evenementbezoekers dat ook een bezoek brengt aan een tentoonstelling steeg naar 43%.

Ook is er bewust voor gekozen het eigen cateringbedrijf verder uit te bouwen. HSME omarmt de vijf uitgangspunten van Dutch Cuisine zoals het werken met seizoens- en lokale producten, korte aanvoerlijnen en zero waste menu's. Principes die duurzaam zijn voor mens, dier en milieu.

Door de Covid-19 situatie is de toekomst van de evenementenbranche en congressenmarkt zorgelijk en onzeker. De verwachting is dat deze situatie pas in 2023 zal herstellen.

gelieerde instellingen

Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum

De Vereeniging (VNHSM) heeft als doelstelling het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van haar verzameling maritiem-historisch (kunst-)objecten, met het oogmerk deze in Het Scheepvaartmuseum te exposeren.

Het bestuur van de Vereeniging richt zich daarbij op het volgende:

- Het werven van fondsen om de doelstellingen en kennisverbreiding te financieren;
- Het behouden en uitbreiden van het aantal leden om daarmee maatschappelijk draagvlak te creëren voor Het Scheepvaartmuseum en de Vereeniging.

VNHSM heeft in 2021 bijgedragen aan de realisatie van de catalogus bij de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon* (tevens dit jaar het jaarboek voor de leden), de restauratie van enkele schilderijen in dezelfde tentoonstelling en het fellowshipsprogramma.

Het Compagnie Fonds

Het Compagnie Fonds (HCF) is het particuliere steunfonds van Het Scheepvaartmuseum. Het fonds is in 2008 opgericht om begunstigers actief en duurzaam bij het museum te betrekken. De participanten van HCF hebben een groot hart voor de maritieme geschiedenis, het water en de watersport. Het fonds biedt de mogelijkheid kapitaal te vormen om bijzondere museale projecten mogelijk te maken en de vernieuwing van het museum te ondersteunen. In 2021 werd door HCF bijgedragen aan de tentoonstelling *Willem van de Velde & Zoon*, de wisseltentoonstelling in de presentatieruimte en het online educatieprogramma.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

Het museum realiseert zich dat het zich actiever moet inzetten om ongelijkheid tegen te gaan; als organisatie, in de collectievorming en de programmering. Dit alles samen met het publiek en met maatschappelijke partners.

In het activiteitenplan 2021-2024 zijn hiertoe de volgende aandachtspunten benoemd: bewustwording van de code, inzetten op een gezamenlijk en continu inclusiviteitsbeleid, een duidelijk aanspreekpunt vanuit de organisatie en het creëren van commitment en draagvlak.

Hierbij wordt verder gebouwd op de eind 2020 ingezette lijn in een open gesprek tussen medewerkers en directie, onder leiding van de Behr groep (een adviesbureau gespecialiseerd in diversiteit en inclusie).

Het toepassen van de code, weten waar wij staan ('stap 1') en creëren van commitment en draagvlak ('stap 3'), zijn de belangrijkste stappen voordat er een museum breed plan van aanpak kan worden ingezet.

Voor het vergroten van de bewustwording en het creëren van draagvlak heeft het museum in 2021 verder gewerkt met een in 2020 opgerichte werkgroep bestaande uit het hoofd HR, hoofd programma & publiek, hoofd marketing & communicatie, hoofd development en voorgezeten door het in maart 2021 aangestelde hoofd educatie & inclusie. De functie van hoofd educatie & inclusie is een nieuwe functie die is gecreëerd om tot een duidelijk aanspreekpunt in de organisatie te komen. Het hoofd educatie & inclusie is daarbij niet alleen de voorzitter van de werkgroep, maar ook de aanjager binnen de organisatie en de adviseur voor directie, managementteam en medewerkers. Daarbij is er een bewustzijn ontstaan dat de gehele organisatie verantwoordelijkheid draagt.

Doel voor 2021 was bewustwording en weten hoe divers en inclusief de organisatie is, maar ook in hoeverre het museum strategie en beleid hieromtrent heeft gevormd. Een persoonlijke benadering, en fysiek bij elkaar komen om hierover met elkaar te spreken waren moeilijk in een jaar waarin het museum bijna een half jaar gesloten was en medewerkers voornamelijk thuis werkten. Veel gesprekken hebben online plaatsgevonden, niet altijd met het gewenste resultaat; duidelijk te maken waarom het werken aan diversiteit en inclusie belangrijk is en om iedereen binnen de organisatie hierbij te betrekken.

De training met de Behr-groep eind 2020 bestond uit een vrijwillige workshop en open gesprek waarbij de thema's diversiteit en inclusie in de breedte werden geïntroduceerd.

Hier bouwde het museum op voort in 2021 met een traject met adviesbureau Progres waarbij trainer Bianca Maasdamme het BMO (managementteam en afdelingshoofden) meenam in een werksessie rondom 'inclusief leiderschap': welke verantwoordelijkheden dragen managers in het inclusiever maken van de organisatie? Binnen het BMO bestaan verschillende gedachten over het concreet maken en uitdragen van inclusieve waarden die uit het beleidsplan spreken (openstaan voor verschil, verlagen van drempels, uitdragen van verhaallijnen rondom migratie en koloniaal verleden). Met Progres organiseert het museum begin 2022 een vervolgsessie met het BMO én medewerkers (circa 15 leidinggevenden; 15 medewerkers) waarbij ook medewerkers thema's en dilemma's kunnen aandragen.

Inzichten uit deze gesprekken en bijeenkomsten en de daarop te nemen vervolgstappen neemt het museum mee in het in 2022 op te stellen plan van aanpak op basis van de vier P's; programma, publiek, personeel en partners; waar staat het museum nu, wat zijn de doelstellingen en hoe kunnen we deze bereiken.

Op het gebied van publiek en partners heeft het museum in 2021 een groot aantal projecten en samenwerkingen in gang gezet. Onderdeel van het op te stellen plan is het inbedden van deze initiatieven in de missie van het museum om te laten zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn.

Een mooi voorbeeld is de verkennende samenwerking met Studiezalen waarbij het museum in 2021 een groot aantal leerlingen in huis wist te halen uit de buurt (families én kinderen) via de Zomerscholen en de Profijtklas.

Dat diversiteit en inclusie ook op de agenda staat van de raad van toezicht blijkt uit de deelname van de secretaris en een raadslid aan het congres van Museum Zaken dat in 2021 gewijd was aan het thema: "toezicht; exclusief of inclusief, een hobbelig pad naar een meerstemmige samenstelling".

Governance Code Cultuur

Het Scheepvaartmuseum en de raad van toezicht passen de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 toe. Met name heeft directie en de raad hierbij aandacht voor ongewenste belangenverstrengeling, de verdeling van taken en bevoegdheden en de invulling van de verschillende rollen (toezichthouder, adviseur, werkgever). In het jaarverslag wordt uitvoerig verantwoording afgelegd over hoe de principes en aanbevelingen worden gehanteerd en de wijze waarop daar met de zelfevaluatie van de raad op wordt getoetst

raad van toezicht en bestuur

2021 stond voor de raad in het teken van het afscheid van voorzitter Vice-admiraal b.d. Matthieu Borsboom wegens het aflopen van zijn statutaire termijn in maart 2021. In overleg met en na akkoord van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is, om bestuurlijke stabiliteit te houden in een uitzonderlijk moeilijke periode, de heer Borsboom herbenoemd voor een periode van zes maanden. De statuten zijn hierop aangepast. In de septembervergadering van de raad van toezicht is Matthieu Borsboom statutair teruggetreden

De nieuwe voorzitter van de raad van toezicht; mevrouw Van Veldhoven, is per 1 december 2021 benoemd. De vicevoorzitter, de heer Valk heeft in deze tussenliggende periode (september-december) als waarnemend voorzitter opgetreden.

Voor het proces van werving van een nieuwe voorzitter heeft de raad van toezicht begin 2021 een commissie samengesteld bestaande uit de heer Valk, mevrouw Ansenk en de heer Williams. Zij zijn verantwoordelijk geweest voor het uitzetten van de vacature en het selecteren en voeren van de

eerste gesprekken met kandidaten. De vacature voor een nieuwe voorzitter is begin dit jaar vanuit good governance openbaar gemaakt via de website van het museum, culturele vacature sites en advertenties in landelijke dagbladen. Op de vacature hebben 23 sollicitanten gereageerd. Mevrouw Van Veldhoven stroomde in de procedure via een melding in het netwerk van de raad en heeft de volledige procedure doorlopen met een eerste gesprek met de commissie en daarna met de overige leden van de raad en de directeur-bestuurder. Mevrouw Van Veldhoven voldoet in ruime mate aan het vastgestelde profiel; met haar kennis en ervaring op het gebied van duurzaamheid en klimaat zal ze bovendien een grote bijdrage kunnen leveren aan de duurzaamheidsambities die het museum heeft vastgelegd in zijn beleidsplan voor de periode 2021 – 2024. Naast haar interesse voor kunst, geschiedenis en Nederlands Erfgoed heeft ze een groot netwerk en een goede reputatie in de maatschappij zowel binnen de overheid en de politiek als het bedrijfsleven.

Na akkoord van de Secretaris-generaal van het Ministerie van Defensie met de kandidatuur en na OCW gehoord te hebben is per 1 juni 2021 Vice-admiraal Arie Jan de Waard (thans Directeur Defensie Materieel Organisatie) benoemd tot lid van de raad van toezicht.

Alle leden van de raad van toezicht en de directeur-bestuurder hebben eind 2020 met de heer De Waard kennisgemaakt en waren enthousiast over zijn bereidheid om zich met zijn achtergrond, kennis en ervaring in te zetten voor Het Scheepvaartmuseum. Met het oog op de portefeuillevverdeling van de raad (zoals vastgelegd in het huishoudelijk reglement) zal dit zeker waardevol blijken op de dossiers van o.a. gebouwbeheer en het Marineterrein.

De competenties, profiel en portefeuillevverdeling van leden van de raad worden bij het uitzetten van vacatures opnieuw besproken en vastgesteld.

De samenstelling van de raad in 2021 ziet er als volgt uit:

Samenstelling en rooster van aftreden raad van toezicht in 2020	Benoeming	Herbenoeming	Aftreden
Mw. Drs. S. van Veldhoven, voorzitter (m.i.v. 1-12-2021)	2021	2026	
Dhr. M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal B.D, voorzitter (tot 17-9-2021)	2013	2017	2021
ir. A.J.M. Valk CBE, vicevoorzitter (en waarnemend voorzitter van 18-9-2021 tot 1-12-2021)	2014	2018	2022
Leden:			
Dhr. Ir. I.M Kalisvaart MBA, tevens lid auditcommissie voorzitter gebouwencommissie	2017	2021	2025
Mw. Drs. E. Ansenk, contactpersoon voor ondernemingsraad lid gebouwencommissie	2017	2021	2025
Mw. Ir. T. Menssen, voorzitter auditcommissie	2018	2022	
Dhr. A. Williams	2020	2024	
Vice-admiraal dr.ir. A.J. de Waard	2021	2025	

Het bestuur van de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum is opgedragen aan het bestuur, bestaande uit één lid met de functietitel van algemeen directeur; dhr. M. (Michael) Huijser.

De raad vergaderde ook in 2021 volgens een vaste jaarlijkse planning- en control cyclus, waarin zijn opgenomen de vergaderingen met de auditcommissie, de gebouwencommissie en de ondernemingsraad.

Jaarlijks bespreekt de raad van toezicht het functioneren van de directeur-bestuurder. Er heeft ook in 2021 aan het einde van het jaar een beoordelingsgesprek plaatsgevonden met de algemeen directeur, de nieuwe voorzitter Mevrouw Van Veldhoven en de vicevoorzitter van de raad.

Het toezicht door de raad vindt op twee wijzen plaats; de missie, strategie, beleidsplan en begroting wordt vooraf ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. Achteraf beoordeelt de raad van toezicht het bestuur en de organisatie en keurt de jaarrekening goed: De raad kent een vast aantal

onderwerpen die in ieder geval tot het toezicht behoren waaronder realisatie van doelstellingen en resultaatafspraken met het ministerie van OCW, strategie, risicobeheer en financieel beleid.

De raad van toezicht heeft in 2021 vijfmaal vergaderd. Met uitzondering van de vergadering in september is er geen afwezigheid van raadsleden bij de vergaderingen geweest. Vier vergaderingen hebben fysiek/hybride plaatsgevonden, twee ervan (deels) in (online) aanwezigheid van de accountant.

De jaarlijkse strategie tweedaagse met de raad vond plaats in Het Scheepvaartmuseum op 6 en 7 mei. Het programma bestond uit een verscherping van de strategie en doelstellingen van het activiteitenplan 2021-2024 te weten een toegankelijk kennis- en expertisecentrum, een breed publiek en een duurzame organisatie. Met de directeur en een aantal leden van het managementteam is gesproken over de collectie, het museum als kennisinstituut, publiek, educatie en inclusie, duurzaamheid en development.

De jaarlijkse zelfevaluatie werd tijdens de tweedaagse besproken aan de hand van de evaluatiescan van Cultuur + Ondernemen, onder leiding van een externe facilitator.

Jaarrekening 2021

Balans per 31 december 2021

	31 dec 2021		31 dec 2020
ACTIVA			
Vaste Activa			
Materiële vaste activa			
Gebouwen	1 830 672		1 453 219
Overstag	-		195 316
Bedrijfsinstallaties	51 370		585 870
Andere bedrijfsmiddelen	810 662		989 387
	2 692 704		3 223 792
Financiële vaste activa			
Vorderingen op groepsmaatschappijen	240 000		300 000
	240 000		300 000
Viottende activa			
Voorraden			
Voorraad	15 874		27 033
	15 874		27 033
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	215 365		501 402
Vorderingen op groepsmaatschappijen	100 362		60 000
Omzetbelasting	313 411		190 024
Overige vorderingen	931 647		786 789
Vooruitbetaalde kosten	3 820		6 178
	1 564 604		1 544 393
Liquide middelen			
Rekening courant bank	7 411 551		2 668 207
Spaarrekeningen	1 361 677		4 135 254
Kas	13 863		15 043
Kruisposten	0		86
	8 787 091		6 818 590
	13 300 274		11 913 807

Balans per 31 december 2021

	31 dec 2021	31 dec 2020
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	5 194 078	4 590 517
Bestemmingsfonds Vriendenloterij	951 915	951 915
Bestemmingsreserve herstel -en innovatie	666 732	154 576
	6 812 725	5 697 008
Voorzieningen		
Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie	145 540	356 879
Voorziening Gebouwen	1 568 660	1 354 818
Voorziening claimlijst RVB	50 340	87 348
Overige voorzieningen	21 702	18 667
	1 786 242	1 817 712
Langlopende schulden		
Investeringsubsidie	2 110 663	2 518 702
Overige langlopende schulden	501 219	146 130
	2 611 883	2 664 832
Kortlopende schulden		
Schulden aan groepsmaatschappijen	0	28 368
Vooruitontvangen bedragen	63 786	171 681
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	466 359	198 735
Loonbelasting	159 753	133 779
Pensioenpremie	2 565	0
Overige schulden	573 318	545 025
Overlopende passiva	823 643	656 667
	2 089 424	1 734 256
	13 300 274	11 913 807

Resultatenrekening over 2021

	2021	Begroting 2021	2020
Eigen Inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Kaartverkoop	877 817	1 555 077	864 239
Overige publieksinkomsten	67 278	-	46 513
Totaal publieksinkomsten (1)	945 094	1 555 077	910 751
Sponsorinkomsten	84 750	505 500	433 750
Overige directe inkomsten	25 182	-	16 954
Totaal overige directe inkomsten (2)	109 932	505 500	450 704
Totaal directe inkomsten (1+2)	1 055 026	2 060 577	1 361 455
Indirecte inkomsten	347 152	406 000	345 183
Private middelen - particulieren	315 360	112 036	872 425
Private middelen - bedrijven	178 231	20 282	161 739
Private middelen - private fondsen	239 064	3 750	998 392
Private middelen - goede doelenloterijen	525 650	456 539	541 697
Totaal bijdrage uit private middelen	1 258 304	592 607	2 574 253
Totaal eigen inkomsten	2 660 482	3 059 184	4 280 891
<u>Subsidies</u>			
Totaal structureel OCW	7 790 428	8 357 777	7 736 373
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2 215 091	2 169 964	2 169 964
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	3 968 064	4 613 284	3 991 880
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1 607 273	1 574 529	1 574 529
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totaal structurele subsidies	7 790 428	8 357 777	7 736 373
Incidentele publieke subsidies	2 291 309	574 209	2 854 053
Totaal subsidies	10 081 737	8 931 986	10 590 426
Totale baten	12 742 219	11 991 170	14 871 317
Lasten			
Personeelskosten	3 547 335	4 204 681	4 085 152
Huisvestingslasten	3 888 723	4 884 347	4 030 454
Afschrijvingen	1 144 104	896 816	1 522 686
Aankopen	5 341	-	2 091 953
Overige lasten	3 031 007	2 646 000	2 489 584
Totaal lasten	11 616 510	12 631 844	14 219 829

Resultatenrekening over 2021

	2021	Begroting 2021	2020
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	1 125 709	-640 674	651 489
Saldo rentebaten / -lasten	-9 992	-20 000	5 127
EXPLOITATIERESULTAAT	1 115 717	-660 674	656 616
Bestemmingsresultaat			
Mutatie bestemmingsreserve herstel -en innovatie	512 156		154 576
Mutatie bestemmingsfonds BankGiroLoterij	0		0
Mutatie bestemmingsfonds brandveiligheid Depot	0		-51 089
Mutatie algemene reserve	603 561		553 129

Functionele resultatenrekening over 2021

	2021	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland	945 094	945 074	20	-
Kaartverkoop	877 817	877 817	-	-
Overige publieksinkomsten	67 278	67 257	20	-
Totaal publieksinkomsten (1)	945 094	945 074	20	-
Sponsorinkomsten	84 750	84 750	-	-
Overige directe inkomsten	25 182	25 182	-	-
Totaal overige directe inkomsten (2)	109 932	109 932	-	-
Totaal directe inkomsten (1+2)	1 055 026	1 055 005	20	-
Indirecte inkomsten	347 152	3 252	-	343 900
Private middelen - particulieren	315 360	315 360	-	-
Private middelen - bedrijven	178 231	178 231	-	-
Private middelen - private fondsen	239 064	239 064	-	-
Private middelen - goede doelenloterijen	525 650	520 308	5 341	-
Totaal bijdrage uit private middelen	1 258 304	1 252 962	5 341	-
Totaal eigen inkomsten	2 660 482	2 311 220	5 362	343 900
Totaal structureel OCW	7 790 428	5 544 330	1 922 356	323 742
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2 215 091	2 215 091	-	-
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	3 968 064	3 329 239	315 083	323 742
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1 607 273	-	1 607 273	-
Totaal structureel Provincie	-	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-	-
Totale structurele subsidies	7 790 428	5 544 330	1 922 356	323 742
Incidentele publieke subsidies	2 291 309	2 273 809	-	17 500
Totale baten	12 742 219	10 129 359	1 927 718	685 142

Functionele resultatenrekening over 2021

	2021	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Lasten				
Personeelskosten	3 547 335	1 596 708	1 388 986	561 642
Huisvestingslasten	3 888 723	2 768 617	287 824	832 282
Afschrijvingen	1 144 104	898 928	8 856	236 319
Aankopen	5 341	-	5 341	-
Overige lasten	3 031 007	1 914 998	236 695	879 313
Totaal lasten	11 616 510	7 179 251	1 927 703	2 509 556
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	1 125 709	2 950 108	15	-1 824 414
Saldo rentebaten / -lasten	-9 992	-	-	-9 992
Exploitatieresultaat	1 115 717	2 950 108	15	-1 834 406
Verdeling baten en lasten algemeen beheer	0	-1 576 751	-257 654	1 834 406
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	1 115 717	1 373 356	-257 639	0

Kasstroom over 2021

	2021 EUR	2020 EUR
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	1 125 709	651 489
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	1 144 104	1 522 686
- Mutatie voorzieningen	-31 470	-29 581
- Mutatie in werkkapitaal	346 118	311 334
- Vrijval langlopende schulden (investeringssubsidies)	-52 950	-734 991
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2 531 511	1 720 937
Ontvangen interest	10 500	5 127
Betaalde interest	20 493	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	2 521 518	1 726 064
Investerings in:		
- Materiële vaste activa	-613 016	-620 063
- Mutatie activa in uitvoering	0	0
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-613 016	-620 063
Verstrekke lening	0	-200 000
Mutatie kort- naar langlopend	0	-20 000
Ontvangen uit aflossingen	60 000	0
Kasstroom uit financierings-activiteiten	60 000	-220 000
Netto-kasstroom	1 968 502	886 001
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	1 968 502	886 001

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam ('Het Scheepvaartmuseum'), statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht d.d. 16 december 1994. Het Scheepvaartmuseum heeft ten doel: bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor, en het inzicht in, alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.

Toegepaste standaarden handboek

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024. De richtlijnen in dit Handboek sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 640). De in het handboek gestelde eisen beogen enerzijds duidelijkheid te bieden aan de instellingen zelf en anderzijds uniformiteit te bevorderen in de presentatie en aan de te leveren (financiële) gegevens.

Consolidatie en gelieerde partijen

Het Scheepvaartmuseum is bestuurder van Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise ('Stichting HSME') waardoor op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving de gegevens van Stichting HSME zouden moeten worden geconsolideerd. Voor de verantwoording aan het Ministerie van OCW is consolidatie niet vereist de enkelvoudige jaarrekening van de instelling is bepalend voor de digitale invoer, de resultaten van de gelieerde instellingen moeten wel worden ingestuurd naar het Ministerie van OCW.

Begroting 2021

De begroting 2021 is ontleend aan de door OCW goedgekeurde meerjaren begroting 2021 - 2024

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Collectie

De collectie is niet gewaardeerd op de balans. De collectie is grotendeels eigendom van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en is in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden. Het museum draagt zorg voor het beheer van en onderzoek aan de collectie.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, toekomstige economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De bezoldiging van onze topfunctionaris is in lijn met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

De inkomsten inzake de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) zijn opgenomen als negatief bedrag in de personeelskosten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen en/of toelichting in de jaarrekening bij de jaarrekeningpost. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast aan de huidige berekenwijze. De wijzigingen hebben geen gevolgen gehad voor het resultaat en/of eigen vermogen.

Grondslagen voor de categoriale en functionele jaarrekening

De functionele jaarrekening is opgesteld door allocatie van baten en lasten naar de verschillende functies conform het handboek van OCW. De functies zijn onderverdeeld naar publieks- en overige activiteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. Het museum volgt voor de allocatie van de baten en lasten naar deze functies de instructies uit het handboek OCW. Op bladzijde 64 onder de toelichting op de functionele jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen over toewijzing van de baten en lasten.

Na bepaling van het exploitatieresultaat wordt het saldo van de kolom algemeen beheer gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en overige activiteiten en collectiebeheer. Hiermee sluit het museum aan op de bekostigingssystematiek die is opgezet door de Museumvereniging in samenwerking met OCW. De toerekening van algemeen beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van de direct toegerekende baten plus lasten, gecorrigeerd voor aankopen en de structurele subsidies OCW. Het exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer geeft het resultaat weer nadat deze verdeling is gemaakt.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd

Bedrijfsgebouwen	: 10 %
Machines en installaties	: 10 - 20 %
Andere vaste bedrijfsmiddelen	: 5 - 20 %

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen die niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. Het Scheepvaartmuseum heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Voorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder de paragraaf Financiële instrumenten.

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Het Scheepvaartmuseum is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de onderneming op lange termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de directie bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van; een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie

Dit is een voorziening voor aanpassingen van de klimaatinstallatie en vervanging van de vloeren in de thematentoonstellingen. Deze voorziening betreft de nominale waarde van de geschatte uitgaven die naar verwachting nodig zijn om het project Overstag af te ronden.

Voorziening gebouwen

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is bepaald aan de hand van de nominale waarde van de uitgaven uit het meerjaren onderhoudsplan.

Overige voorzieningen

Dit betreft een jubileumvoorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen (12,5, 25 en 40 jarig) dienstverband personeel. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De wijziging van marktrente op deze voorziening (conform RJ 2525) heeft geen materieel effect op de jaarrekening, daarom is de methodiek ongewijzigd ten opzichte van het verleden.

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het kopje Financiële instrumenten

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Scheepvaartmuseum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2021 99.7%.

Dienstverlening gelieerde entiteiten

De baten en lasten als gevolg van de onderlinge dienstverlening aan gelieerde entiteiten wordt doorbelast op basis van kostprijs plus opslag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Gebeurtenissen na balansdatum

De maatregelen die genomen zijn in de strijd tegen het Corona-virus hebben impact op de gehele Nederlandse samenleving. Ook Het Scheepvaartmuseum wordt hiermee geconfronteerd. Vanaf 19 december 2021 tot 26 januari 2022 was Het Scheepvaartmuseum wederom gesloten. De sluiting betekent dat publieksinkomsten voor 2022 achter zullen blijven op de begroting. Het eigen vermogen en de liquiditeitspositie is echter voldoende gezond om dit te kunnen opvangen waardoor de gevolgen geen impact op de continuïteit en de jaarrekening 2021 van Het Scheepvaartmuseum hebben. Daarnaast heeft het museum in februari 2022 een toezegging ontvangen voor een extra bijdragen vanuit het ministerie van OCW ter compensatie van de gemiste inkomsten.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Gebou- wen	Overstag	Bedrijfs installaties	Andere vaste bedrijfs middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingen	2 287 830	4 233 130	7 083 248	2 761 107	16 365 315
Cum. afschrijving	-834 611	-4 037 814	-6 497 378	-1 771 720	-13 141 523
Boekwaarde begin	1 453 219	195 316	585 870	989 387	3 223 792
Investerings	586 158	-	-	26 858	613 016
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	208 705	195 316	534 500	205 583	1 144 104
Mutaties	377 453	-195 316	-534 500	-178 725	-531 088
Stand per 31 december					
Aanschaffingen	2 873 988	4 233 130	7 083 248	2 787 965	16 978 331
Cum. afschrijving	-1 043 316	-4 233 130	-7 031 878	-1 977 303	-14 285 627
Boekwaarde einde	1 830 672	-	51 370	810 662	2 692 704
Afschrijvings %	10%	10% - 20%	10% - 20%	5% - 20%	10% - 20%

Financiële vaste activa

De lening betreft een lening aan Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV. De rente bedraagt 3% over de in die periode nog uitstaande hoofdsom. De aflossing is € 60.000 per jaar.

	31 dec 2021	31 dec 2020
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Saldo per 1 januari	300 000	80 000
Verstrekte lening	-	200 000
Mutatie kortlopend deel	-	20 000
Aflossing	60 000	-
Vordering op HSME BV	* 240 000	300 000
Het kortlopende deel van deze vordering is €60.000, deze is opgenomen bij de overige vorderingen.		

Toelichting op de balans per 31 december 2021

	31 dec 2021	31 dec 2020
Voorraad		
Museumkaarten	15 874	27 033
	15 874	27 033
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
	31 dec 2021	31 dec 2020
Debiteuren		
Debiteuren	55 955	59 654
Voorziening dubieuze debiteuren	-872	-872
Intercompany debiteuren *	160 282	442 620
	215 365	501 402
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Lening aan HSME BV kortlopend deel *	60 000	60 000
Rek. courant Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	33 981	0
Rek. courant St. Het Scheepvaartmuseum Enterprise	6 381	0
	100 362	60 000
Omzetbelasting		
Te vorderen omzetbelasting	313 411	190 024
	313 411	190 024
Overige vorderingen		
Vriendenloterij	400 000	400 000
Te ontvangen bedragen	330 317	342 306
NOW 3.2 + NOW 3.3 + NOW 5	120 941	0
Vordering Museumkaart	35 504	40 098
Overige vorderingen	44 885	0
Pensioenpremie	0	4 385
	931 647	786 789
Vooruitbetaalde kosten		
Vooruitbetaalde kosten	3 820	6 178
	3 820	6 178
Vorderingen en overlopende activa	1 564 604	1 544 393
<u>Liquide middelen</u>		
	31 dec 2021	31 dec 2020
Rekening courant bank		
Rekening-courant ING	0	1 832 394
Rekening-courant ABN AMRO	497 237	834 517
Rekening-courant Rabobank	137 622	1 001
Rekening-courant Bunq	5 281	295
Rekening-courant Schatkistbankieren	6 771 411	0
	7 411 551	2 668 207

Vanaf mei 2021 maakt het Scheepvaartmuseum gebruik van de mogelijkheid om deel te nemen aan het Schatkistbankieren. Wij kunnen niet ons volledig liquiditeitssaldo via het Schatkistbankieren laten lopen. Een deel van de gelden, circa 2 miljoen euro moeten wij bij private banken houden.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

	31 dec 2021	31 dec 2020
Spaarrekeningen		
ING Bank	0	1 116 029
RABO Bank	861 677	1 500 295
ABN AMRO Bank	500 000	1 518 930
	1 361 677	4 135 254
	31 dec 2021	31 dec 2020
Kas		
Kas	13 863	15 043
	13 863	15 043
Kruisposten		
Kruisposten	0	86
	0	86
	31 dec 2021	31 dec 2020
Liquide middelen	8 787 091	6 818 590

*Bevat saldo van gelieerde partijen Het Scheepvaartmuseum Enterprise (BV en Stichting) te Amsterdam.

	31 dec 2021	31 dec 2020
<u>Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV</u>		
Lening kortdurend deel	60 000	60 000
Lening langdurend deel	240 000	300 000
Debiteur	160 282	442 620
Crediteur	-62 754	-23 314
Saldo overige vorderingen en schulden	33 981	-27 868
Totaal te vorderen van HSME BV	431 509	751 438
<u>Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise</u>		
Overige vorderingen en schulden	6 381	5 483
Debiteur	0	-500
	6 381	4 983

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Eigen Vermogen

	Algemene reserve	Bestem. fonds Vrienden loterij	Bestem. reserve herstel en innovatie	Totaal
Balans per 31 december 2020	4 590 517	951 915	154 576	5 697 008
Toevoeging	603 561	450 414	1 609 600	2 663 575
Onttrekking	0	-450 414	-1 097 444	-1 547 858
Balans per 31 December 2021	5 194 078	951 915	666 732	6 812 725

<u>Algemene reserve</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand per 1 januari	4 590 517	4 037 388
Resultaat boekjaar	603 561	553 129
Stand per 31 december	5 194 078	4 590 517

<u>Bestemmingsfonds Vriendenloterij</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand per 1 januari	951 915	951 915
Mutaties:		
Resultaat boekjaar	0	0
Stand per 31 december	951 915	951 915

<u>Bestemming resultaat Vriendenloterij</u>	<u>2021</u>
Jaarlijkse uitkering Vriendenloterij	400 000
Bijdrage project Dare to Discover	3 276
Vrijval investeringssubsidies	75 235
Opbrengst geoormerkt werven	50 415
Totaal ontvangen	528 926

Audiotour	28 370
Dare tot Discover	3 276
Van de Velde tentoonstelling	235 758
I love Banda	47 462
Zomerwaterweken	49 019
Presentatieruimte	40 548
Christiaan Brunings	36 996
Nieuw narratief VOC	4 335
Kindertentoonstelling	3 660
Aankopen collectie	4 267
Afschrijving investeringen Vriendenloterij projecten	75 235
Totaal besteed	528 926

Saldo ten laste van bestemmingsfonds Vriendenloterij	0
--	---

Toelichting op de balans per 31 december 2021

<u>Bestemmingsreserve herstel -en innovatie</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand per 1 januari	154 576	0
Mutatie	512 156	154 576
Stand per 31 december	<u>666 732</u>	<u>154 576</u>
 <u>Bestemmingsreserve herstel -en innovatie</u>	 <u>31 dec 2021</u>	 <u>31 dec 2020</u>
Ontvangen extra bijdrage OCW	1 609 600	1 336 800
Besteding:		
Verliescompensatie	979 194	565 388
Toevoeging Alg. reserve i.v.m. verwacht verlies	0	553 128
Organisatie aanpassingen	0	41 932
Aanpassingen museum voor de toekomst	77 201	8 744
Digitale voorzieningen personeel	16 919	5 141
Collectie voorzieningen	17 400	0
Onderzoek inzake duurzaamheid gebouw	0	3 950
Museum op locatie/digitaal	6 730	3 940
Onttrekking	<u>1 097 444</u>	<u>1 182 224</u>
Mutatie reserve	<u>512 156</u>	<u>154 576</u>

Gedurende 2021 heeft het museum van het ministerie van OCW een additionele subsidie ontvangen van €1.609.600 in verband met de inkomstenderving als gevolg van de COVID-19 pandemie. Gedurende 2021 hebben wij dit als incidentele baten in de jaarrekening opgenomen, maar een deel van dit bedrag wil het museum reserveren voor de impact die de pandemie ook in 2022-2024 op het museum zal hebben. Hiervoor heeft het museum een nieuwe bestemmingsreserve opgericht, genaamd Bestemmingreserve herstel en innovatie. Vanuit deze reserve zullen in de komende jaren uitgaven worden gedaan die een strategische en duurzame, maar eenmalig karakter hebben.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Voorzieningen

<u>Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	356 879	420 547
Onttrekking	-211 339	-63 668
Mutaties	-211 339	-63 668
Stand einde	<u>145 540</u>	<u>356 879</u>

Dit is een voorziening voor grootonderhoud van de klimaatinstallatie en vervanging van de themavloeren in de tentoonstellingen. Deze werkzaamheden zouden worden uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij het afronden van het project Overstag is overeengekomen dat Het Scheepvaartmuseum dit onderhoud zelf gaat uitvoeren.

<u>Voorziening Gebouwen</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	1 354 818	1 102 402
Dotatie	300 043	403 408
Onttrekking	-86 201	-150 992
Mutaties	213 842	252 416
Stand einde	<u>1 568 660</u>	<u>1 354 818</u>

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MJOP. Uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht.

<u>Voorziening claimlijst RVB</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	87 348	309 487
Dotatie	0	0
Onttrekking	-37 008	-222 139
Mutaties	-37 008	-222 139
Stand einde	<u>50 340</u>	<u>87 348</u>

Deze voorziening is gevormd uit de uitkering van het Rijks Vastgoed Bedrijf (RVB) om achterstallig onderhoud uit te voeren.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

<u>Overige voorzieningen</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	18 667	14 857
Dotatie	3 035	3 810
Onttrekking	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties	3 035	3 810
Stand einde	<u>21 702</u>	<u>18 667</u>

Dit is een voorziening voor de jubileumuitkering medewerkers bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar.

Totaal voorzieningen	<u>1 786 242</u>	<u>1 817 712</u>
< 1 jaar	1 331 296	
1 - 5 jaar	451 304	
> 5 jaar	<u>3 642</u>	
	<u>1 786 242</u>	

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Langlopende schulden

Investeringsubsidie

<u>Overstag</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	195 320	653 953
Vrijval	-195 320	-458 633
Mutaties	-195 320	-458 633
Stand einde	<u>0</u>	<u>195 320</u>

De investeringsubsidie heeft betrekking op de herinrichting van de tentoonstellingen na de verbouwing van het museum in 2007 - 2011 en is in 2021 volledig opgebruikt.

<u>Bedrijfsinstallaties</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	521 475	1 216 775
Vrijval	-521 475	-695 300
Mutaties	-521 475	-695 300
Stand einde	<u>0</u>	<u>521 475</u>

De investeringsubsidie heeft betrekking op de vervanging van de bedrijfsinstallaties tijdens de verbouwing van het museum in 2007 - 2011 en is in 2021 volledig opgebruikt.

<u>Gebouwen</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	1 453 219	1 111 710
Toevoeging	586 158	498 994
Vrijval	-208 705	-157 485
Mutaties	377 453	341 509
Stand einde	<u>1 830 672</u>	<u>1 453 219</u>

De ontvangen investeringsubsidie OCW ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringsubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa. De toevoeging in 2021 is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MJOP (€376.971) en het deel dat wordt toegevoegd aan het MJOP (€209.187) voor verbetering van de infrastructuur.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

<u>Schiphuis</u>	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Stand begin	348 688	417 385
Vrijval	-68 697	-68 697
Mutaties	-68 697	-68 697
Stand einde	<u>279 991</u>	<u>348 688</u>
Totaal investeringssubsidies	<u>2 110 663</u>	<u>2 518 702</u>

Onder de investeringssubsidies zijn subsidies en/of bijdragen opgenomen ter dekking van de investeringen in materiële vaste activa. Deze bijdragen vallen vrij naar gelang de afschrijving op de desbetreffende investeringen.

Overige langlopende schulden	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
<u>Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW lang</u>		
Begin stand	146 130	0
Mutatie	355 089	146 130
Eind stand	<u>501 219</u>	<u>146 130</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2021

De verantwoording van het niet bestede deel van de subsidie huisvesting OCW wordt opgesteld conform de richtlijn in het handboek OCW. Wij volgen deze richtlijn met uitzondering van de schoonmaakkosten en de energielasten, deze verantwoorden wij niet onder de subsidie OCW huisvesting. Het saldo van de subsidie huisvesting OCW wordt conform het handboek als langlopende schuld opgenomen. Van dit saldo zullen vervangingsinvesteringen aan het pand onttrokken worden.

	rubriek		
Saldo beginbalans			427 590
Subs. OCW huisvesting (conf.beschik.kenm. 1221350)	OCW - erfgoedwet	4 708 225	
Onttrekking wegens investeringen	OCW - erfgoedwet	-586 158	
		4 122 067	
Onttrekkingen (lasten)			
Toeslagen aan RVB:rente, aflossing, heff.en opslagen	Huisvestingslasten	2 369 779	
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	Personeelskosten	433 692	
Verzekeringen	Huisvestingslasten	44 089	
Afschr. op invest.(bekostigd uit huisvestingssubs. OCW)	Afschrijvingen	208 705	
Kosten dagelijks onderhoud	Huisvestingslasten	611 756	
Kosten groot onderhoud	Huisvestingslasten	300 043	
Ov. huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d.)	Huisvestingslasten	0	
Totaal onttrekkingen		3 968 064	
Toevoegingen (baten)			
Vrijval Invest.subsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssub: OCW - erfgoedwet		208 705	
Overige baten		0	
Totaal toevoegingen		208 705	
Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)			362 708
Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten			0
Saldo eindbalans			790 298

De onttrekking investeringen is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MJOP (€376.971) en het deel dat toegevoegd wordt aan het MJOP (€209.187) voor de verbetering van de infrastructuur. Het MJOP wordt jaarlijks herijkt in samenwerking met een externe deskundige.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV *	<u>0</u>	<u>28 368</u>
	0	28 368
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen Vriendenloterij	26 530	29 806
Vooruitontvangen bedragen	7 500	39 605
Mondriaan Fonds Van de Velde tentoonstelling 2021	0	71 250
Stichting Het Meyjes Fonds	<u>29 756</u>	<u>31 020</u>
	63 786	171 681
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren *	<u>466 359</u>	<u>198 735</u>
	466 359	198 735
Loonbelasting		
Loonheffing	<u>159 753</u>	<u>133 779</u>
	159 753	133 779
Pensioenpremie		
Pensioenen	<u>2 565</u>	<u>0</u>
	2 565	0
Overige schulden		
Te betalen vakantiegeld	136 388	139 083
Te betalen vakantiedagen	137 343	117 406
Overige schulden	10 508	7 076
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW kortlopend	<u>289 079</u>	<u>281 460</u>
	573 318	545 025
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	823 643	402 011
Terugbetalingsverplichting NOW 1 en NOW 2	<u>0</u>	<u>254 656</u>
	823 643	656 667

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidie

In het kader van de afspraken voor de periode 2021-2024 is door het Ministerie van OCW de volgende subsidie toegezegd voor 2022 (brief 21 september 2021 ref 29422723). De incidentele subsidie is toegezegd op 25 februari 2022.

	Structureel	Incidenteel	Totaal
Culturele basisinfrastructuur 2021 - 2024, 28213640	2 215 091	-	2 215 091
Incidenteel aanvullende subsidie 175968/31249828	-	734 800	734 800
Erfgoedwet, huisvesting 2022	4 708 225	-	4 708 225
Erfgoedwet, collectiebeheer 2022	1 607 273	-	1 607 273
Totaal	8 530 589	734 800	9 265 389

Subsidie moet jaarlijks aangevraagd worden, uiterlijk op 1 december voor subsidie voor de uitvoering in het daaropvolgende jaar.

Vriendenloterij

Het Scheepvaartmuseum is begunstigde van de Vriendenloterij, voor een periode van vijf jaar (2021 - 2025) ontvangt het museum jaarlijks een uitkering van €400.000.

Beheersovereenkomst

De Staat der Nederlanden heeft per 1 januari 2013 de beheersovereenkomst met museum opgezegd per 1 januari 2017. Dit in het kader van een nieuw museaal bestel.

Museaal bestel

De Erfgoedwet betekent een belangrijke verandering voor musea die delen van de rijkscollectie beheren waarvoor de Minister van OCW verantwoordelijk is. Kosten voor beheer en behoud zoals huisvesting, klimaatbeheer, beveiliging, restauratie en registratie worden voortaan structureel gefinancierd. Daarmee zijn deze musea voor beheerkosten niet meer afhankelijk van de vierjaarlijkse subsidiecyclus.

Huur gebouwen

Uit hoofde van huurcontracten is de Stichting verplichtingen aangegaan met de Rijksgebouwendienst.

	Aflossing		
	Totaal	rente	Opslag RVB
Toeslagen aan RVB :rente, aflossing, heffingen en opslagen			
Kattenburgerplein 1, Amsterdam	2 210 255	2 072 371	137 884
Kattenburgerstraat 7, Amsterdam	126 377	92 918	33 459
Westerboekelweg 34,36,44, Hoogwoud	26 402	13 562	12 840
Totale huur 2022	2 363 033	2 178 851	184 182

De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 5 jaren, ingaande op 1 januari 2017 en alzo eindigende op 31 december 2021. Gedurende deze periode kan de overeenkomst enkel door het Museum worden opgezegd bij aangetekend schrijven en met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden. Er is geen waarborgsom of bankgarantie afgegeven. De vaste opslag in de huur zal jaarlijks, voor het eerst op 1 januari 2018 worden aangepast overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer. De huurovereenkomst is in 2018 getekend. In het voorjaar van 2022 wordt er een onafhankelijke bouwkundige inspectie uitgevoerd en worden voor eind 2022 de huurcontracten vernieuwd.

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

Algemeen

Voor de begroting is de meerjaren begroting voor het jaar 2021 toegepast.

Hieronder worden de opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2021 en voorgaand jaar 2020 cijfermatig toegelicht.

	Begroting		
	2021	2021	2020
Indirecte inkomsten			
Management fee Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	307 819	350 000	304 114
Management fee Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise	4 081	4 000	4 531
Management fee Stichting Beheer Oosterdok	0	0	4 538
Management fee VNHS	32 000	32 000	32 000
Overige indirecte inkomsten	3 252	20 000	0
Totaal indirecte inkomsten	347 152	406 000	345 183

Private middelen

	Begroting		
	2021	2021	2020
Particulieren			
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	15 015	10 000	370 000
Het Compagnie Fonds	292 035	100 000	257 544
Particulieren	8 310	2 036	244 881
Totaal bijdrage uit private middelen particulieren	315 360	112 036	872 425

	Begroting		
	2021	2021	2020
Bedrijven			
KAF	0	0	55 000
Museum of New York	26 520	0	0
Haven bedrijven	2 620	0	75 566
Westland Kaas groep	5 128	0	6 838
Delta Lloyd	7 376	0	9 835
Nederlandse bank	1 500	0	4 232
Stichting Beheer Oosterdok	129 280	0	0
Overige	5 807	20 282	10 268
Totaal bedrijven	178 231	20 282	161 739

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

	Begroting		
	2021	2021	2020
Private fondsen			
Janivo Stichting	3 750	3 750	5 000
St. Vaderlandsch Fonds	14 000	0	11 500
Dorus Rijkers Fonds	0	0	15 000
Directie der Oostersche Handel en Reederijen	3 500	0	500
Stichting Zabawas	25 000	0	0
Vereniging Rembrandt	0	0	831 885
Admiraal van Kinsbergen Fonds	500	0	0
Meyjes Fonds	26 264	0	25 030
NISS	7 000	0	5 000
Stichting voordekunst	0	0	33 977
FONDS 21	60 000	0	0
Turing Foundation	40 000	0	0
Prins Bernard Cultuurfonds	25 000	0	0
Andia Fonds	15 000	0	0
Nico Nap Foundation	15 000	0	0
Gravin Van Bylandt Stichting	2 500	0	0
Huygens ING fonds	1 550	0	0
Overige fondsen	0	0	2 250
Totaal private fondsen	239 064	3 750	998 392

	Begroting		
	2021	2021	2020
Goede doelen loterijen			
Vriendenloterij	525 650	456 539	541 697
Totaal bijdrage uit private middelen	1 258 304	592 607	2 574 253

	Begroting		
	2021	2021	2020
Structurele subsidie OCW			
Culturele basisinfrastructuur			
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2 215 091	2 169 964	2 169 964
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4 708 225	4 613 284	4 613 284
Toevoegingen langlopende schuld:			
Wegens investeringen	-586 158	0	-498 994
Nog te besteden huisvestingssubsidie op lange termijn	-362 708	0	-279 895
Onttrekkingen langlopende schuld:			
Vrijval investeringssubsidie OCW	208 705	0	157 485
Totaal structurele subsidie erfgoedwet, huisvesting	3 968 064	4 613 284	3 991 880
Erfgoedwet, collectiebeheer			
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1 607 273	1 574 529	1 574 529
Totale subsidie	7 790 428	8 357 777	7 736 373

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

	2021	Begroting 2021	2020
Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie OCW	521 475	521 475	695 300
Incidentele subsidie OCW visitatie	17 500	0	0
Extra subsidie OCW (ivm Covid)*	1 609 600	0	1 336 800
Provincie Noord Holland	50 625	50 625	67 500
Mondriaan Stichting	92 109	2 109	754 453
Totaal incidentele publieke subsidies	2 291 309	574 209	2 854 053

* 4/2/2021 € 1.207.900 + 15/7/2021 € 401.700

Personeelskosten

	2021	Begroting 2021	2020
Lonen en salarissen			
Bruto lonen en salarissen	2 618 739	2 484 149	2 779 752
Reservering vakantiegeld	204 239	192 000	221 372
Eindejaarsuitkering	85 393	80 000	92 707
Toeslagen	26 247	25 000	25 277
Verrekende verlofdagen	22 518	5 000	-27 025
Onkostenvergoedingen	3 850	3 600	350
Doorbelaste lonen en salarissen	-133 565	-125 000	-119 567
NOW 1 uitkering	0	0	-237 810
NOW 3.2 uitkering	-258 056	0	0
NOW 3.3 uitkering	-215 479	0	0
NOW 5 uitkering	-122 131	0	0
	2 231 756	2 664 749	2 735 057

Het Scheepvaartmuseum heeft conform de regels als concern de NOW subsidie aangevraagd voor NOW 3.2, NOW 3.3 en NOW 5. Het Scheepvaartmuseum, Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV en de Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise hebben dezelfde directie, in dat geval is de concernregeling van toepassing. Alleen als de omzetsdaling als concern lager is dan 20% dan mag er zelfstandig NOW worden aangevraagd. Voor de NOW 4 was dat het geval. Daar heeft HSME BV zelfstandig de NOW aangevraagd. Voor de NOW 3.2, 3.3 en 5 is een voorschot overgemaakt, het nog te vorderen bedrag is opgenomen onder de kortlopende vorderingen voor een bedrag van € 120.941.

Sociale lasten

Sociale lasten	478 101	520 000	515 664
	478 101	520 000	515 664

Pensioenen

Pensioenen personeel	309 433	336 283	315 356
	309 433	336 283	315 356

Overige personeelskosten

Reiskostenvergoeding	31 610	30 000	35 202
Inhuur van personeel	496 436	478 000	483 873
	528 046	508 000	519 075

Personeelskosten

	3 547 335	4 204 681	4 085 152
--	------------------	------------------	------------------

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

Huisvestingslasten

	Begroting		
	2021	2021	2020
Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf			
Zeemagazijn	2 217 571	2 208 520	2 227 155
Depot	126 040	126 000	126 252
Mibo loodsen	26 168	26 000	26 144
	2 369 779	2 360 520	2 379 551

	Begroting		
	2021	2021	2020
Overige huisvestingslasten			
Dagelijks onderhoud huisvesting	689 207	702 535	702 333
Aansluiting met begroting voor OCW	0	853 221	0
Inhuur huishoudelijke dienst	227 209	280 000	220 596
Energiekosten	302 485	345 000	324 566
Dotatie voorziening groot onderhoud	300 043	343 071	403 408
	1 518 944	2 523 827	1 650 903

Huisvestingslasten	3 888 723	4 884 347	4 030 454
---------------------------	------------------	------------------	------------------

Als gevolg van de voorgeschreven begrotingssystematiek door OCW is de begroting niet geheel te vergelijken met de gerealiseerde baten en lasten. De onttrekking inzake investeringen, afschrijvingslasten en verzekeringskosten inzake huisvesting zijn in de begroting allemaal verantwoord onder huisvestingslasten, waar deze in de gerealiseerde baten en lasten onderdeel zijn van de baten, afschrijvingen en overige lasten respectievelijk.

Afschrijvingen

	Begroting		
	2021	2021	2020
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingen gebouwen en terreinen	208 705	0	157 485
Afschrijvingen machines en installaties	534 500	534 500	708 325
Afschrijvingen inventaris	125 345	100 000	118 005
Afschrijvingen investeringen Overstag	195 316	195 316	458 633
Afschrijvingen overige vaste bedrijfsmiddelen	80 238	67 000	80 238
	1 144 104	896 816	1 522 686

De begrote afschrijvingen en gebouwen zijn verantwoord onder de huisvestingslasten.

Aankopen

Aankopen	5 341	0	2 091 953
	5 341	0	2 091 953

Overige lasten

	Begroting		
	2021	2021	2020
Overige huisvestingskosten	41 945	0	62 441
Organisatiekosten	541 985	587 500	508 172
Overige personeelskosten	153 742	175 500	107 584
Activiteitenlasten	2 280 790	1 883 000	1 795 235
Diverse kosten	12 544	0	16 152
Overige lasten	3 031 007	2 646 000	2 489 584

De begrote overige huisvestingskosten zijn verantwoord onder de huisvestingslasten.

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

	2021	Begroting 2021	2020
Activiteitslasten			
Kosten huur VOC-schip Amsterdam	250 000	250 000	250 000
VOC-schip dokbeurt	143 568	0	134 377
Kostprijs Entree/activiteiten	60 248	130 000	69 551
Collectie & Kennisdeling	160 208	43 000	37 922
Onderhoud tentoonstellingen en activiteiten	25 725	55 000	84 967
Marketing en Communicatie	216 535	195 000	193 444
Development	35 781	59 500	27 642
Educatie & Publieksactiviteiten	78 050	122 500	61 003
Projecten	1 310 674	1 028 000	936 329
Totaal activiteitslasten	2 280 789	1 883 000	1 795 235

Projecten			
Onderhoud en restauratie Christiaan Brunings	63 572	35 000	80 612
Verdiepingsprogramma	32 698	35 000	13 513
Haven 2.0	9 268	0	539 190
Zomer waterweken	49 046	60 000	33 235
Zomer expo Engelen van de Zee Stephan Vanfleteren	0	0	53 420
Van de Velde (Willem & Zoon)	620 931	535 000	15 535
Rijzend water Kadier van Lohuizen	25 883	0	100 745
Project Lampen	169 153	58 000	89 094
Live Onlinetours	30 000	0	1 112
Innovatiefonds	118 250	0	735
I love Banda	47 662	30 000	0
Netwerk Maritieme bronnen	18 400	0	4 000
Wandtapijten opstelling	45 144	50 000	0
Open Pleyn	29 203	0	0
Overige projecten	51 464	225 000	5 138
Totaal projecten	1 310 674	1 028 000	936 329

	2021	Begroting 2021	2020
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Saldo rentebaten/ lasten	-9 992	-20 000	5 127
	-9 992	-20 000	5 127

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

Fiscale positie

In het verleden heeft Het Scheepvaartmuseum geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit verzoek kwam voort uit het standpunt van de Belastingdienst dat de sponsoractiviteiten van Het Scheepvaartmuseum als separate activiteit moesten worden beoordeeld en derhalve als onderneming kwalificeerden. Het Scheepvaartmuseum zou daarom vennootschapsbelastingplichtig worden voor de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten. Door te opteren voor integrale belastingplicht kon Het Scheepvaartmuseum de negatieve resultaten uit de exploitatie van het museum verrekenen met de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten, waardoor de heffing van vennootschapsbelasting kon worden beperkt.

Inmiddels heeft de Belastingdienst Het Scheepvaartmuseum laten weten van mening te zijn dat de museumactiviteiten kunnen worden geclusterd met de sponsoractiviteiten, waardoor geen positief resultaat wordt behaald en niet wordt toegekomen aan vpb-plicht.

Het Scheepvaartmuseum heeft op 7 februari 2019 bevestiging gekregen van de Belastingdienst dat zij niet vpb-plichtig is voor de jaren t/m 2016. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat in de periode 2013 t/m 2015 de resultaten van de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit) negatief waren en dat derhalve geen winststreven aanwezig is. Tevens bevestigt de Belastingdienst dat voor het jaar 2016 een winstoogmerk ontbreekt. Mocht in de periode 2016 t/m 2019 toch positieve resultaten worden behaald met de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit), dan kan Het Scheepvaartmuseum alsnog vpb-plichtig worden voor het jaar 2016. Er zijn t/m 2020 fiscaal geen positieve resultaten behaald.

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

WNT verantwoording Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is € 209.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2021

bedragen x € 1

M.Huijser

Functie(s)

Algemeen
Directeur

Aanvang en einde functievervulling in 2021

01/01 - 31/12

Deeltijdfactor in fte

1.00

(Fictieve) dienstbetrekking?

ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

144 181

Beloningen betaalbaar op termijn

15 229

Subtotaal

159 410

Individueel toepasselijke

bezoldigingsmaximum

209 000

Totale bezoldiging

159 410

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet
terugontvangen bedrag

N.v.t.

Reden waarom de overschrijding al dan niet is
toegestaan

N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens
onverschuldigde betaling

N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

Gegevens 2020

<i>bedragen x € 1</i>	M.Huijser	V.Carasso
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken
Aanvang en einde functie vervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 29/02
Deeltijdfactor in fte	1.00	1.00
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	142 250	23 300
Beloningen betaalbaar op termijn	14 088	2 332
Subtotaal	156 338	25 632
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201 000	32 951
Totale bezoldiging	156 338	25 632
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen Gegevens 2020

<i>bedragen x € 1</i>	V.Carasso
Functie(s)	Directeur Museale zaken
Omvang dienstverband	1.00
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2020
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	20 000
Individueel toepasselijk maximum	75 000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	20 000
Waarvan betaald in 2020	20 000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2021

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Raad van Toezicht

Naam Topfunctionaris	Functie	Periode	
Dhr. M.J.M. Borsboom vice-admiraal b.d.	Voorzitter	1-jan	17-sep
Mw. Drs.S. van Veldhoven	Voorzitter	1-dec	31-dec
Dhr. Ir. A.J.M. Valk CBE *	Vicevoorzitter	1-jan	31-dec
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Drs. E. Ansenk	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Ir. T Menssen	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. A.Williams	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. Dr.ir. A.J. de Waard Vice-Admiraal	Lid	1-jun	31-dec

*De heer Valk heeft van 17-9 t/m 30-11 de functie van voorzitter waargenomen.

Toelichting bij de categoriale en functionele jaarrekening 2021

Het voorgeschreven model in het handboek OCW gaat uit van een gecombineerd kostensoorten- en kostenplaatsenoverzicht. De baten en lasten uit de resultatenrekening worden toegerekend aan de kostenplaatsen en de functies. De functies zijn onderverdeeld in:

- publieks- en overige activiteiten
- collectiebeheer
- algemeen beheer

De huisvestingslasten worden op basis van vierkante meters toebedeeld aan de functies. Kosten inzake het depot en de MIBO loodsen (Hoogwoud) zijn direct toegerekend aan de collectiefunctie.

De personeelskosten worden naar de aard van de werkzaamheden toebedeeld aan de publieksfunctie en overige activiteiten, collectiefunctie of algemeen beheer.

De collectiefunctie laat in 2021 een tekort zien van € 257.717.

Publieksactiviteiten en overige activiteiten

Alle baten en lasten die rechtstreeks samenhangen met het uitvoeren van publieksactiviteiten, niet behorend tot het beheer van de collectie in de zin van de Erfgoedwet. Hieronder vallen onder andere:

- publieksinkomsten: inkomsten uit kaartverkoop en rondleidingen
- bijdragen uit private middelen: dit zijn bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen
- activiteitenkosten: de reguliere kosten voor de functies marketing, presentatie, educatie, sponsorwerving en huur VOC schip.
- personeelskosten: functies marketing, presentatie, educatie en publieksservice. Het Scheepvaartmuseum heeft geen vaste bewaking op zaal.

Collectiebeheer

Alle baten en lasten die direct ten behoeve komen van de museale collectie om de collectieonderdelen kwalitatief op niveau te houden (opslag en behoud). Hieronder vallen onder andere:

- activiteitenkosten: collectiebeheer, bibliotheek en conservatoren
- personeelskosten: functies collectiebeheer, bibliotheek, conservatoren en beveiliging
- aankopen collectie

Algemeen beheer

Dit zijn de baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de publieksfunctie of aan de functie van collectiebeheer. Hieronder vallen onder andere:

- organisatiekosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie
- personeelskosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie, Receptie
- energielasten en schoonmaakkosten
- afschrijvingen op inventaris

Gelieerde rechtspersonen

Overzicht onderlinge vorderingen en schulden

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
Vordering (financiële vaste activa)	300 000	0	-300 000
Overige vorderingen/ schulden	137 890	-6 381	-131 509
	437 890	-6 381	-431 509

Overzicht onderlinge baten en lasten

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
<u>ontvangen door HSM:</u>			
Rente lening/ rekening courant	10 500	0	-10 500
Management fee	311 900	-4 081	-307 819
Bewakingskosten	94 349	0	-94 349
<u>betaald door HSM:</u>			
Salariskosten publieksdiensten	-136 439	0	136 439
Huur Amsterdam voor museale activiteiten	-250 000	250 000	0
Overige kosten	0	0	0
Donatie onderhoud VOC Schip	-129 280	129 280	0
	-98 970	375 199	-276 229

Overige gegevens

Amsterdam, 25 maart 2022

De directeur:

Dhr. M. Huijser
Algemeen directeur

Namens de Raad van Toezicht:

Mw. Drs. S. van Veldhoven
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. Ir. A.J.M. Valk CBE
Vicevoorzitter

Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA
Lid

Mw. Drs. E. Ansenk
Lid

Mw. Ir. T Menssen
Lid

Dhr. A. Williams
Lid

Dhr. dr.ir. A.J. de Waard
Lid

Bijlage: nevenfuncties

Overzicht nevenfuncties directie

Michael Huijser: directeur bestuurder

Bestuur:

- Bestuurssecretaris St. Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam
- Algemeen bestuur Amsterdam City
- Algemeen Bestuur De Plantage, samenwerkingsverband culturele instellingen, Plantagebuurt Amsterdam
- SBO, Stichting Beheer Oosterdok (museumhaven en charterhaven)
- Voorzitter Expeditie Oosterdok, samenwerkingsverband culturele instellingen en bedrijven rondom Het Oosterdok
- Bestuurslid Stichting Promotie Hollandsche Zeilvloot

Raad van Toezicht:

- Cultuur Werkt
- Stichting Ode aan het Noord Hollands Landschap

Advies commissies:

- BNO Raad van Beroep
- Zeeuws maritiem muZEEum

Overzicht nevenfuncties raad van toezicht

Stientje van Veldhoven, voorzitter (per 1 december 2021)

- Lid Raad van Toezicht MVO

Matthieu Borsboom, voorzitter (tot 17 september 2021)

- Lid Raad van Toezicht bijzondere leerstoel Theologie Tilburg University
- Lid Evaluatiecommissie TO-2 (regering Staatscourant) laboratoria wetenschappelijk onderzoek voor Minister van Economische Zaken
- Senior advisor KPMG
- Senior advisor Burson, Cohn & Wolfe
- Voorzitter Raad van Bestuur Vfonds
- Voorzitter Raad van Commissarissen Loodswezen B.V.
- President Apostolat Militaire International
- Lid extra ordinarius Stichting Michiel de Ruyter
- Directeur Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Eigenaar A3; Admirals Autonomous Advice
- Former Chairman Expertgroup to NATO
- Lid wetenschappelijke adviescommissie Corts Foundation
- Adviseur Wings for Aid
- Adviseur Ecoclipper

Anton Valk, vicevoorzitter (en waarnemend voorzitter van 18-9-2021 tot 1-12-2021)

Nederland:

- Voorzitter Stichting Eden Holland
- Voorzitter Nationale Monumentenorganisatie
- Bestuurslid Stichting Monumentenbezit
- Voorzitter Cello Biennale Amsterdam

Groot-Brittannië:

- Directeur Valk Management and Advice LTD
- Voorzitter Nederlands Britse Kamer van Koophandel
- Voorzitter adviesraad National Railway Museum
- Bestuurslid Science Museum Group
- Bestuurslid Dutch Centre

Isaïc Kalisvaart, tevens lid auditcommissie en voorzitter gebouwencommissie

- Voorzitter Raad van Toezicht ONSbank
- Penningmeester Bestuur Stichting Museum Beelden aan Zee, De Onvoltooide en het Sculptuur Instituut
- Visiting Professor en Lid Dean's Council Yale University School of Architecture
- Voorzitter Raad van Advies Neinver, Madrid
- Directeur Midco3/(Consolis Group) Nederland/(Parijs)
- Directeur/eigenaar Kalisvaart &Company(Management BV)

Emily Ansenk, vertegenwoordiging OR en lid gebouwencommissie

- Lid bestuur Ron Mandos Young Blood Foundation
- Lid van de jury van de Sacha Tanja Penning
- Lid bestuur Job Dura Charity Foundation
- Lid Raad van Advies Art Rotterdam

Thessa Menssen, tevens voorzitter auditcommissie

- Lid Raad van Toezicht MARIN (Maritime Research Institute Netherlands)
- Lid Raad van Commissarissen Alliander
- Lid Raad van Toezicht Kröller-Müller Museum
- Lid Raad van Commissarissen FMO
- Lid Raad van Toezicht Stichting Topvrouw van het Jaar
- Lid Raad van Commissarissen Ordina
- Lid commissie Monitoring Talent naar de Top

Alvin Williams

- Docent Amsterdamse Hogeschool v/d Kunsten
- Programmaleider Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Creative Director Events Navo HQ Brussel

Arie Jan de Waard

- voorzitter bestuur Stichting Sail Amsterdam

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de resultatenrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is.

Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in het jaarverslag verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 29 maart 2022

Dubois & Co. Registeraccountants

ValidSigned door G. Visser RA
op 29-03-2022
G. Visser RA

ValidSigned door R.W.J. Bruinooge RA
op 29-03-2022
R.W.J. Bruinooge RA